₹20

iCare info

inform • educate • advocate

RNI No. UPMUL/2013/55706

August 2014

Volume 1 • Issue 10 • Page 24

www.icareinfo.in

are you ready? for eye donation

03 / Are you ready for Eye Donation?
04 / Eye Bank in Shimla
04 / The Wish, short film promoting Eye donation
05 / Eye Donation: What you need to know and do
06 / Quick Facts about Eye donation
07 / उत्तर प्रदेश के विकलांगजन होगे लाभान्वित
08 / A Journey of Stride, Struggle and Strength
09 / Budget 2014: beginning for the blind
10 / Simplifying Eye Care
11 / क्या आप नेत्रदान के लिए तैयार है
14 / कॉर्नियल ब्लाइंडनेस
15 / नेत्रदानः क्या-क्या जानें और करें
16 / नेत्रदान से जुड़ी कुछ महत्वपूर्ण बातें
17 / शिमला में आई बैंक
17 / लघु फिल्मः द विश
18 / प्रगति, संघर्ष और ताकत की यात्रा
19 / ترقی، جدوجہد اور طاقت کا سفر
19 / شملہ میں آئی بینک قایم ہونے کی داستاں
20 / آنکھ عطیہ کے بعد رشتہ داروں کو کیا کرنا چاہئے؟
21 / آنکھ عطیہ کیا۔ کیا جانے اور کیا کریں
22 / کیا آپ آنکھ عطیہ کے لئے تیار ہیں

List of CONTRIBUTORS

Dr. Quresh B. Maskati

President (2014-2015) at All India Ophthalmological Society

Gold medallist in DOMS.
MS (ophth) 1983. Super specialised in diseases of cornea and anterior segment in Rochester and Boston, USA. Is the only ophthalmologist in the world with extensive experience in both the Pintucci and the Boston Keratoprosthesis.

Specialties: Squint, paediatric ophthalmology, cornea and ocular surface disorders, keratoprosthesis surgery and research, oculoplasty and LASIK

Dr. Neera Agrawal

Dr. Neera has been practising in New Delhi since 1994 as a leading Refractive & Cornea Surgeon. She has been a pioneer in the field of Refractive Surgery in Delhi. She was one of the few eye surgeons to introduce Excimer & Lasik surgery in Delhi and has performed thousands of Lasik surgeries in the past, besides training other doctors for the same.

Dr. Vandana Jain

Dr. Vandana Jain [MBA, MBBS, MS, DNB, MNAMS, FLVPEI, FICO] is the co- founder and director of Advanced Eye Hospital and Institute and a Cornea, Cataract and Refractive Surgeon. She has had extensive training like fellowships from L. V. Prasad and Harvard apart from an MBA from Stanford University. She has been affiliated with many national and international eye hospitals and combines her extensive experience with a clear steadfast vision to bring the best quality eye care to Navi Mumbai.

Rekha Khare

Principal at Intelligent Public School, Ratanpur
Working in Education field, as a principal in cbse affiliated school

Neha Agarwal

Project Coordinator at IBM, INDIA Visually Impaired, working with IBM, Hyderabad as a Project Coordinator

Avinash Shahi

a Visually Impaired, at present Ph.D student at the Centre for the Study of Law and Governance Jawahar Lal Nehru University, New Delhi

Minar Devi Singh

Software Testing Expert at TCS 100% Visually Impaired, working with Tata Consultancy Services, Bangalore as a software Testing Expert

Divya Sharma

I am Divya Sharma, pursuing my Masters in English. I am suffering from Glaucoma. I do write articles for different newspapers and magazines as freelance. I love Writing, Singing and Playing Musical Instruments.

Azhar Umri

Agra Based well known social worker and educationist, journalist, at present working with Daily Inquilab, URDU. He is looking after iCare Info Urdu pages on volunteering basis.

iCare info
www.icareinfo.in
to inform, educate and advocate issues about eye
RNI No. UPMUL/2013/55706
email: info@icareinfo.in | Subscriptions: subscriptions@icareinfo.in | Advertising: advt@icareinfo.in
Owner, Printer and Publisher : Akhil Kumar Srivastava. Printed at Navlok Times Press, 14-A, Maghtai, Bichpuri Road, Agra, U. P., INDIA and Published at 113, Tagore Nagar, Dayal Bagh, Agra-05, U. P., INDIA.
Editor - Akhil Kumar Srivastava
Copyright: I Care Info All rights reserved. Reproduction in any manner, electronic or otherwise, in whole or in part, wtihout prior written permission is prohibited.

Are you ready for Eye Donation?

Over fifty lakh people can see colours of this wonderful world only with your help !

Don't be surprised there are over fifty lakh people in this country who are living life of darkness due to damaged cornea. May be among the millions of people living in the country, the figures of fifty lakh is just mere, but one thing is for sure that these fifty lakh people who are living their life in dark are not just the one who are suffering but are affecting the whole family and society. The members of the family are affected both physically and financially and the most important fact that the blind person gets nought and is unable to give his/her contribution to the society. However in this today's era there are several gadgets available which help these blind people live a normal life and contribute towards the society. But the number of such people is very negligible. Even today the blind is treated as a subject of pity and their presence among the society means nothing. In most of our houses the person who is blind is not allowed to go out of the house, and if that person is a girl, then is more than impossible that she could get out of the house. The schemes and facilities of the government is not reaching to these people, there is shortage of eye-specialists and in such conditions it becomes important that our society get awakened with the fact that they should not only protect their own eyes but could also help these blind people to move ahead shoulder to shoulder with the society.

The world is great and beautiful and the environment spreads colours of happiness in one's life. In our world in every five second one person gets blind, where as 89 percent of blind children suffer blindness before attaining age of 5. 90 percent of children doesn't go to school. Learning the importance of eyes is the only way that we can protect them. Have you ever imagined that if how would the life be without eyes and to learn what could happened without eyes, just blind-fold your eyes for a period of 2 minutes and try to do something. You won't believe what has happened to you and what the hell the life has become in just two minutes. There are large number of people in our country whose life is something like our imagination without eyes means just "HELL". These blind people who are nearly fifty lakh in number can get colours of life if they get cornea donor. The need is to propagate more and more about the importance of eye donation. Only meagre efforts and awareness between us can help these people get the eye-sight back.

Seeing the seriousness of this eye – donation a fortnight is being celebrated between Aug 25 to Sep 08 2014. You can also join the mission by taking an oath to donate your cornea. This one little step can really mean a lot for someone.

There are eye banks in every state of the country. There is false myth among the people of the country that after the death, the whole eye of the person is taken out of the body, in name of eye donation. Whereas the fact is the doctors take out only the cornea of the deceased person. The cornea of the deceased person should be taken out within six hours of his/her death. Thus, hurry up in making a call to the eye bank. By the time the doctor's arrive the eyes of the deceased person should be kept protected by keeping wet cotton over the eyes. Soon after receiving the message the doctors and technical staff arrive at the spot and take sample of blood and cornea from the deceased person. Eye donation doesn't make the face obscured and the entire process is done free of cost.

Soon after the cornea reaches the eye bank it is tested and soon after the tests this is sent to the special surgeon so that it could be implanted to a blind person. With the help of one eye donation, means both eyes of the deceased person, two blind person can get their eye sight back. During the process of eye implantation, cornea or the white part around the cornea is implanted.

Even you can be one of those who can bring colours in life of a blind person. In case of the death at your house please take care that the eyes of the deceased person is donated to bring eye sight for someone who is blind. There is no caste discretion in the process of eye donation and there is no age limit also. The importance of eye donation should be explained to our family members also, and also to the near and dear ones, so that an awakening could start up.

Eye Donation Fortnight (Aug 25 to Sep 08 2014)

Participate during the eye-donation fortnight between Aug 25 to Sep 08 2014 and bring awareness among the people, family, office, colony or society. Organize small get together, stick banners and posters in the nearby areas, and display short films so that more and more people could get aware so that the long wait of these 50 lakh blind could end up finally.

So what are you waiting for, chalk out a programme about how to bring awareness among the people, and Antardrishti is with you. Arrange programme as per your capacity and wish, and if possible make a report, take snaps and experiences could be shared with us which would be published in the September issue of Eye Care Info.

Common on friends, take oath for donating our eyes and to bring awareness among people to come up for this noble cause so that world can be seen even after death.

for more infomation check website
www.drishti.org.in
www.antardrishti.org
www.icareinfo.in
or email at
drishti@antardrishti.org

Keep your love in the soul... Donate EYEs

The story of origin of Eye Bank in Shimla

Umang Foundation's advocacy resulted in an eye bank in Shimla

Kusum Verma

Himachal Pradesh is considered as a forward State in many sectors including literacy, health, sex ratio, horticulture and tourism etc. But, as far as disability is concerned, there were very few takers in this small hill state. Till 2009, it was the considered opinion of the bureaucrats that they did not require an Eye Bank since there were no persons with corneal blindness in the State. Interestingly, the government agencies would run a campaign for eye donation every year during eye donation awareness programme and waste a huge amount of money in the State that did not have an eye bank or a cornea collection centre.

The long struggle and aggressive advocacy of Umang Foundation, a public welfare trust working for the cause of the disabled, yielded result when the government established an Eye Bank in Indira Gandhi Medical College, Shimla in the year 2010. More than a decade ago, a lawyer (now a Judge in High Court) had filed a public interest litigation (PIL) in the H.P. High Court demanding an Eye Bank in the State. The petition was dismissed when the state government contested and said that there were no corneal blinds in H.P. But Umang Foundation continued it efforts and its chairman Prof. Ajai Srivastava convinced the Health Minister and Chief Minster in 2009 that if the Eye Bank was opened, it would benefit a large number of corneal blinds of the state.

According to Dr. Ram Lal Sharma, Associate Professor and Head of the Eye Bank, 60 persons have got sight through corneal transplants by now. He says, "The availability of healthy corneas is very less as compared to the demand. Most of the corneas we get are from very elderly persons and some of them are of no use due to various reasons. A strong mass movement is required in favour of eye donation to make people aware about the cause."

Umang Foundation, Shimla

Prof. Ajai Srivastava, Shimla

The Eye Bank has good infrastructure and staff. But the major thing it lacks is a dedicated social worker to roam around in the Medical College Hospital and motivate people who have lost their kith and kin. Prof. Ajai Srivastava says that if this gap is bridged, the availability of corneas will definitely increase.

Umang Foundation's campaign to motivate people to make pledge for eye donation is picking up momentum gradually. The then chief justice of Himachal Pradesh Justice Kurian Joseph (now a supreme court judge) along with some other judges of H.P. High Court and Chief Secretary of the State pledged to donate eyes in Umang Foundation's camps in Shimla. The Foundation is working on a well designed strategy to make people aware about the cause. In its campaign, it has involved not only senior citizens but the young generation also. It has also started honouring those departed souls who donated their eyes for lighting up others lifes; painting contests and films screening on eye donation.

The government should establish eye collection centres in the different districts. It will also increase the availability of cornea for the Bank.

Kusum Sharma

English Adaptation By Rekha Khare

drishti

The Wish

Drishti 2011: Short Film Promoting Eye Donation **Director:** Kevin Shah

If there could have been wings for me, and if I could fly high in air and see the beautiful world from a height. I was day dreamer, dreaming for all the royalties' and fulfilling my wish in my day dreams. We all have our wishes in bundles if that could happen or that could be done and some more like that but we never thought off for other's dream even for a second nor we tried to fulfill others wishes. I know that there is no limit for a person's wishes, but there are some people who always carry only one wish, and we can fulfill the only one wish of these. HOW? The film Wish tells you how to fulfill others dreams or wishes without bringing any loss to oneself.

www.icareinfo.in

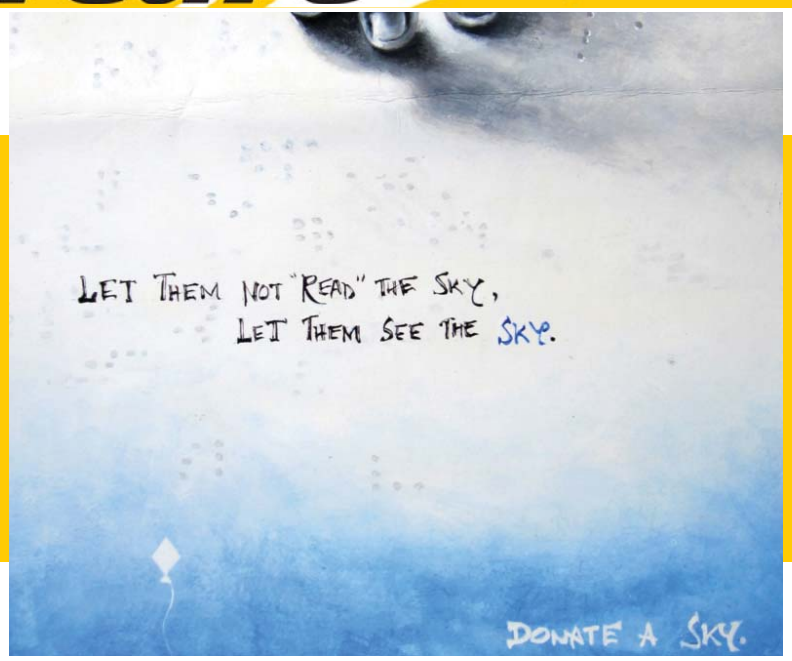

Eye Donation

What you need to know and do

Who can be an eye donor?

Anyone can be an eye donor, irrespective of age, sex, religion, caste, creed or blood group.

Do religious authorities approve of eye donation?

Yes, all religious faiths support this vital sight restoration programme.

Is the whole eye used for transplant?

No, only the thin transparent layer in front of the iris, called the cornea is used for transplant, to replace the diseased or opaque cornea in the eye of the patient (recipient).

Do cataracts or the use of spectacles render the cornea unfit for donation?

No, both these conditions relate to the lens of the eye and not the cornea. In fact, people who have been successfully operated for cataracts or glaucoma or even retinal detachments can also donate their eyes after death. In fact there have been instances of those who have received a corneal transplant themselves donating their corneas after death! All that is required is that the donor have a clear, transparent , healthy cornea at the time of death.

Does eye donation disfigure the donor's face?

No, the removal of the eyes does not produce disfigurement nor interfere with the customary funeral arrangements.

Does the human body reject the transplanted donor's cornea? How successful are corneal transplants?

The human cornea does not have any blood supply; hence the risk of rejection is very low. Rejection, if it does occur can be suppressed by timely medication. In general, the chances of success are greater than 80%. In deep anterior lamellar transplants, where the inner lining of the cornea called the endothelium, is not transplanted, the success rate is as high as 95%!

What conditions render the cornea unfit for donation?

Corneas of patients suffering from AIDS, rabies, syphilis, tetanus, septicaemia and certain viral diseases are considered unfit for use for transplant purposes.

What about diabetes, hypertension or cancer?

People with these conditions can also donate their eyes. Eyes from a cancer patient are not used for transplant only if the cancer had a blood borne spread.

Is there any use for corneas which are for some reason unfit for transplant?

Corneas, which for some reason cannot be used for vision restoring corneal transplants, are invaluable for research and training programmes.

How will my donation be used?

After the eyes are removed, they will be evaluated, processed, screened and then supplied to the eye surgeon for transplant.

Do corneal transplants guarantee sight to all blind people?

No, transplants only help when the loss of sight is solely due to corneal defects and the rest of the eye mechanism is intact.

Dr. Quresh B. Maskati
President (2014-2015)
at All India Ophthalmological Society

Gold medallist in DOMS.
MS (ophth) 1983. Super specialised in diseases of cornea and anterior segment in Rochester and Boston, USA. Is the only ophthalmologist in the world with extensive experience in both the Pintucci and the Boston Keratoprosthesis.

Specialties: Squint, paediatric ophthalmology, cornea and ocular surface disorders, keratoprosthesis surgery and research, oculoplasty and LASIK

Continue ..... pg 06

- Continue from Pg 05

Eye Donation : What you need to know and do

How quickly should eyes be removed after death?

As soon as possible, but eyes can be removed up to 6 hours after death. However, in places where the climate is hot such as most parts of India, a shorter duration, preferably 2 to 4 hours after death is advisable.

Is it necessary to transport the donor to the hospital after death?

No, eye banks have personnel who will come to the donor's home or place of death and remove the eyes.

What is an eye bank?

An eye bank is the link between the donor and recipient/eye surgeon. It is an organization recognised by the government to collect and distribute human eyes to those who require corneal transplants.

Is there any cumbersome paperwork or time consuming formalities?

None whatsoever. The eye bank team will come with a form, which they will fill themselves. They will only need the signatures of 2 close relatives, giving consent. It does not matter whether the donor had pledged his eyes for donation during his lifetime or not.

I believe some blood is also collected?

Yes, according to WHO guidelines, the team will also collect some blood from the donor, for testing for HIV, hepatitis etc. They will withdraw this from a large vessel or from the heart with a needle puncture.

Is there a real need for Eye Donation?

Yes, in India there are lacs of patients awaiting corneal transplant.. in some eye banks patients wait over a year for their turn. Every year barely 30,000 corneas are donated, so the waiting list keeps growing!

Finally, is there any money to be paid?

No, no monetary transaction is done. Most eye banks recover their running costs by charging a small processing fee to the recipients.

If it does not cost to donate eyeballs after death and the procedure is so easy, and encouraged by every religion, why are there such few donors?

Good question. You tell me! You go around spreading the message of the nobility of eye donation and how easy and hassle free it is and maybe by the time I write next year, this question will need deletion!

What is to be done when a relative expires?

1. Keep the death certificate or its copy to show to the eye bank team. They do not need to take it away. You do not need to look for a photocopier machine to make a photocopy in the middle of the night. The eye bank team only needs to look at the certificate to determine:

   a) The patient is really dead and

   b) The cause of death, to determine if the eyeball can be useful.

2. Contact your nearest eye bank – in India, most cities have 1919 as the eye bank contact number. Otherwise, check the local telephone directory – most eye banks are listed in the emergency numbers list. The eye bank team will arrive in the next 30-60 minutes, provided you have given them an accurate address with landmarks. The procedure will take only around 30-40minutes.
3. Close the eye lids, while waiting for the eye bank team and put off any overhead fan, to prevent drying of the cornea. However, if there is an air-conditioner, switch it on, if possible.
4. Cover the closed lids with moist cotton wool (if readily available in the house, otherwise do not bother).
5. Raise the donor's head by 6 inches, by placing 2 pillows under it.

Quick Facts about Eye donation

> Cornea is the clear tissue covering the front of the eye."

> If the cornea becomes cloudy from disease, injury, infection or poor nutrition vision is dramatically reduced or lost."

> Corneal blindness can be treated by replacing the damaged cornea by a healthy donated human cornea. The human cornea can be produced through Eye Donation only."

> Corneal blindness affects mainly children and young adults who have a long life ahead of them."

> Though we have trained, highly qualified surgeons and hospital facilities to do the transplant we do not have enough eye tissues to do the surgery."

> Approximately 50 Lakh blind population of our country are waiting for corneal transplantation and approximately 25,000 new cases are being reported."

> One eye donation can give sight to two corneal blind persons."

उत्तर प्रदेश के विकलांगजन होगे लाभान्वित

डॉ. शकुन्तला मिश्रा पुनर्वास विश्वविद्यालय की सामान्य परिषद की बैठक में अहम फैसले

डॉ. शकुन्तला मिश्रा पुनर्वास विश्वविद्यालय की सामान्य परिषद की प्रथम बैठक में अनेक महत्वपूर्ण निर्णय लिए गए। इन फैसलों के क्रियान्वयन से निःशक्त छात्र-छात्राओं सहित विकलांगजन लाभान्वित होंगे और विश्वविद्यालय को एक नई पहचान मिलेगी।

मुख्यमंत्री ने विश्वविद्यालय द्वारा स्थापित किए जाने वाले नवीन केन्द्रों को सैद्धान्तिक सहमति प्रदान करते हुए कहा कि इसके लिए प्राथमिकता तय करते हुए विश्वविद्यालय प्रशासन को चरणबद्ध ढंग से कार्य करना होगा। गौरतलब है कि विश्वविद्यालय द्वारा सेण्टर फॉर इण्डियन साइन लैग्वेंज एण्ड डैफ स्टडीज, सेण्टर फॉर रिहैबिलीटेशन एण्ड डेवलपमेन्ट स्टडीज, पत्रकारिता एवं जनसंचार केन्द्र तथा इंस्टीटयूट ऑफ मेडिकल साइंसेज एण्ड रिसर्च की स्थापना की योजना बनाई गई है। इस संबंध में तय हुआ कि विश्वविद्यालय परिसर में इंस्टीटयूट ऑफ मेडिकल साइंसेज की स्थापना के लिए भारत सरकार से प्रभावी पैरवी की जाएगी।

श्री यादव ने कहा कि प्रत्येक मण्डल में समेकित विशेष माध्यमिक विद्यालय की स्थापना की जाएगी। लखनऊ मण्डल के तहत यह विद्यालय डॉ. शकुन्तला मिश्रा विश्वविद्यालय के परिसर में स्थापित होगा, जहां विभिन्न श्रेणी के निःशक्त एवं सामान्य बच्चे एक ही छत के नीचे शिक्षा ग्रहण करेंगे। उन्होंने कहा कि राज्य सरकार ने इस विश्वविद्यालय के नाम परिवर्तन को स्वीकृति प्रदान कर दी है। विश्वविद्यालय को राष्ट्रीय महत्व का विश्वविद्यालय घोषित कराए जाने के लिए मानकों के अनुसार जरूरी कदम उठाए जाने चाहिए। राज्य सरकार विश्वविद्यालय के वेतन मद की जरूरतों को पूरा करेगी तथा विभागों में मानक के अनुसार अतिरिक्त पदों का सृजन किए जाने के संबंध में गंभीरता से विचार करेगी।

सामान्य परिषद की बैठक में यह भी तय किया गया कि विश्वविद्यालय का प्रथम दीक्षान्त समारोह 30 सितम्बर, 2014 को आयोजित किया जाएगा, जिसमें मुख्यमंत्री मुख्य अतिथि होंगे। यह निर्णय भी लिया गया कि संस्थान द्वारा विकलांगजन के पुनर्वास हेतु हेल्पलाइन संचालित की जाए जिसके माध्यम से टोल-फ्री नम्बर पर जानकारी प्राप्त की जा सकेगी। बैठक में सामान्य परिषद के पुनर्गठन के प्रस्ताव को भी मंजूरी प्रदान की गई।

सामान्य परिषद द्वारा यूनिवर्सिटी ऑफ लंकाशायर, इंग्लैण्ड की प्रो0 उलरीके जीशान एवं प्रख्यात संगीतकार श्री रवीन्द्र जैन को विश्वविद्यालय का विज़िटिंग प्रोफेसर नियुक्त करने का निर्णय लिया गया। यह भी तय हुआ कि विभिन्न पुनर्वास कार्यक्रमों के लिए संस्थान को नोडल एजेन्सी बनाया जाएगा। प्रत्येक माध्यमिक एवं बेसिक विद्यालय में एक-एक अध्यापक को विकलांगता की विशेष शिक्षा देकर मास्टर टेऊनर बनाने के लिए विश्वविद्यालय में फाउण्डेशन कोर्स का प्रशिक्षण शुरू किया जाएगा तथा यहां एक कौशल वृद्धि केन्द्र की स्थापना की जाएगी।

मुख्यमंत्री ने उत्तर प्रदेश राजकीय निर्माण निगम के अधिकारियों को निर्देशित किया कि विश्वविद्यालय के निर्माण कार्यों को पूरी गुणवत्ता के साथ तेजी से पूरा करें। उन्होंने विश्वविद्यालय प्रशासन से भी यह अपेक्षा की कि संस्थान में सौर ऊर्जा प्लाण्ट के साथ-साथ बायो गैस संयत्र की स्थापना पर भी गंभीरता से विचार किया जाए।

सामान्य परिषद को सम्बोधित करते हुए मुख्यमंत्री ने कहा कि राज्य सरकार विकलांगजन के कल्याण एवं पुनर्वास हेतु कृतसंकल्प है। उन्होंने कहा कि निःशक्त बच्चे भी बेहद हुनरमंद होते हैं। संस्थान या विश्वविद्यालय इनकी प्रतिभा को पहचान कर उसे निखारता है। चित्रकूट के जगद्गुरू रामभद्राचार्य विकलांग विश्वविद्यालय का उल्लेख करते हुए कहा कि वहां के बच्चों की प्रतिभा को उन्होंने स्वयं देखा और सराहा है।

श्री यादव ने कहा कि किसी विश्वविद्यालय को विकसित करने और वहां तमाम सुविधाएं मुहैय्या कराने में काफी समय लगता है। विश्वविद्यालय की शैक्षणकि गतिविधियों को बढ़ावा देने में डॉ. निशीथ राय के प्रयासों की सराहना करते हुए उन्होंने कहा कि वे इस संस्थान के पहले पूर्णकालिक कुलपति नियुक्त हुए हैं। इसके कारण उनके समक्ष चुनौतियां भी अधिक हैं और काम करने के अवसर भी ज्यादा हैं। उन्होंने आश्वस्त किया कि विकलांगजन को आत्मनिर्भर बनाकर उन्हें मुख्यधारा में लाने के लिए विश्वविद्यालय के प्रयासों में पूरी मदद की जाएगी।

नेत्रदान संबंधी समाचार

आईएमए आई बैंक, वाराणसी

राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान नई दिल्ली के पूर्व उपनिदेशक एवं प्रसिद्ध साहित्यकार सुबोधचन्द्र पंत का निधन आज प्रातः उनके निवास स्थान - कैलगढ़ जगतगंज वाराणसी में हो गया। इनकी उम्र 82 साल की थी। इनके निधन के बाद इनके पुत्र अतुल कुमार एवं पत्नी कमला देवी की सहमति से नेत्रदान की प्रक्रिया आईएमए आई बैंक के संयोजक डॉ0 अनुराग टंडन के नेतृत्व में सम्पन्न की गयी।

डॉ0 अनुराग टंडन ने बताया कि स्व0 सुबोधचन्द्र पंत संस्कृत साहित्य के पुरोधा थे एवं 'झांसीश्वरीचरित' के रचियता थे। ये अपने जीवन काल में कई लेख एवं कविताएं लिख चुके हैं। इनकी पत्नी कमला देवी ने बताया कि इनका पूरा परिवार नेत्रदान के प्रति समर्पित है एवं सभी लोग नेत्रदान हेतु संकल्प ले चुके हैं। स्व0 सुबांधचन्द्र पंत के चार लड़के प्रमोद, आशुतोश, अतुल एवं प्रकाश पंत अध्यापकीय क्षेत्र से जुड़े हैं।

IBPS Exam 2014:

IBPS exam 2014: Apply online for Probationary Officer (PO), Management Trainee posts

Institute of Banking Personnel Selection gladly affirmed an advertisement for the Online Examination to be held for selection of personnel for Probationary Officer/ Management Trainee posts in the Participating Organizations. Therefore, all eager and competent candidates are advised to refer to the list of details given below and apply online between 22nd July and 11th August, 2014.

Position Offered: Probationary Officer/ Management Trainee

Restriction of Age:

Applicants need to ensure that they are neither aged below the minimum age of 20 years, nor aged above the maximum age of 30 years as calculated on 1st July, 2014. However, there shall be a valid relaxation of age in case of reserved candidates.

Qualification Required:

Interested aspirants, who are willing to appear in this examination, need to be a Bachelor's Degree holder in any discipline awarded by a Government documented Institute or University or any qualification considered equivalent to thereto and recognized by the Central Government.

Selection Criteria :

The selection of applicants will be made on the grounds of their attainment in the Common Written Examination and a following Common Personal Interview to be held only for the shortlisted ones who successfully qualify the former.

Examination Charges:

For Unreserved contenders: Rs.600/-

For Reserved contenders: Rs.100/-

This application/examination charges can be made through online (Internet Banking/ Master/ Visa Debit or Credit Cards) or offline (Challan payable at any of 7 Public Sector Banks prescribed in the advertisement) method.

Instructions for Online Application:

Willing aspirants, who consider themselves suitable for this position, are suggested to apply online between the period of 22nd July and 11th August, 2014. Applicants just need to visit the official IBPS web site- ibps.in and navigate to the link for "CWE PO/MT-IV". Read the detailed advertisement and instructions for online application carefully before proceeding for application. Click on "Apply Online" and register yourselves with a valid mail id and password. Enter all your details accordingly, pay application fee, and finally take a print out of the application after final submission.

Vital Dates:

22nd July, 2014: Opening date for online application and online payment of fee.

24th July, 2014: Opening date for Offline payment of application fee.

11th August, 2014: Closing date for online application and online payment of fee.

14th August, 2014: Closing date for Offline payment of application fee.

CWE – ONLINE EXAMINATION

The structure of the Examination which will be conducted online is as follows:

Reasoning-50 marks

English Language -40 marks

Quantitative Aptitude-50 marks

General Awareness(with Special reference to Banking Industry)-40 marks

Computer Knowledge-20 marks

A Journey of Stride, Struggle and Strength

Jyoti Malik / Ludhiana

This is an inspirational story of a Punjabi Girl from Ludhiana, named Jyoti Malik. She has been suffering from an eye problem related to optic nerves since birth and has 100% vision impairment. Her family came to know about this problem when she was around 5 months old. Initially, Jyoti's parents took time to accept that such a beautiful eyes were victim of a disease. It was a threshold to a new different world for Jyoti and especially for her family.

After a few years, one day, Jyoti's mother saw a blind school bus dropping two persons at a bus stop. She, wasting no time, followed those persons and reached their place. After meeting them, she came to know that there is something like blind schools for visually challenged people. It appeared as a ray of hope for the family. Soon Jyoti was admitted to a blind school named 'VRTC School'. She lived in the school hostel as school was in the other, corner of the city. Jyoti remained in hostel till class 12th. Here, up to class 6th, students were taught all the normal subjects but like in most of the blind schools, after sixth class, students were influenced to go for music. The studies were mostly music oriented.

We all know that life in a hostel is not easy for anyone, and so was the case with this little girl. She not only adapted to this life but also remained a good student throughout. She scored in seventies in both class 10th and 12th. Jyoti was the school head girl when she was in class 12th. Not only this, she even got 'The Best Student Award', to her credit. Apart from this, she also did Visharad in Vocal Music. Jyoti was also one of the students who got selected to meet Sri. Abdul Kalam when she was in class sixth.

After schooling, she did her regular graduation from Government College for girls, Ludhiana. Here too, she had to fight for her rights. She wanted to take psychology subject but the teachers disallowed her. Soon, she took her teachers in confidence by scoring good marks in an initial Psychology test. Later, she also won second prize in a Psychology PPT competition. Her journey through these three years was challenging but she overcame every obstacle. And even on her farewell, she was titled 'The Most Confident Girl.'

Computer and Technology in her Life

There was no computer in her school and at home. Computer came in her life when she was in class 10th. Whenever Jyoti happened to visit her house, she would do experiments on computer. Gradually, she started exploring commands and other features of this 'featured box'. At that time, there was no screen reader in her computer. After finishing her schooling, Jyoti got to spend more time with this machine. Her constant efforts and curiosity led her to grasp it. During this period, she met a person who told her about screen reader. She took some initial assistance from him and then learnt this software on her own. Gradually, she became so good at computer and talking screen reader that she got independent in her studies and everything a person can do on a computer.

Today, Jyoti is an RJ and Program Manager of Radio Udaan, an online radio station run by visually challenged people. Jyoti has a passion for website designing and has made many websites for different people. Even the website of Radio Udaan is also made, designed and administrated by her. She also guides and assists her friends in computer and software related issues. Because of her never giving up attitude and constant efforts, Jyoti is managing all this along with her Masters in Political Science. 'My aim is to crack PPSC Exam', says Jyoti.

Jyoti carries a positive mind and believes in hard work. She has so many hobbies like cooking, exploring softwares, helping her friends etc. Best thing about Jyoti is that she never leaves any opportunity to interact with people. Her determination keeps her going through every situation.

I wrote this inspirational story because it proves how hunger for knowledge, passion for living life to its fullest and never giving up attitude can enable a person to achieve everything he/she wants to accomplish.

Divya Sharma

I am Divya Sharma, pursuing my Masters in English. I am suffering from Glaucoma. I do write articles for different newspapers and magazines as freelance. I love Writing, Singing and Playing Musical Instruments.

Budget 2014

a great policy beginning for the blind

Avinash Shahi
Ph.D student at the Centre for the Study of Law and Governance JNU, New Delhi, INDIA

The Union Budget 2014, which was the first full-fledged Budget presented by the Modeled NDA government envisaged several schemes for persons with blindness in India. It proposed to lay foundation of 15 more Braille presses, aimed to prepare a plan with RBI to provide Indian currency with Braille signage, called for the establishment of National Institute of Inclusive and Universal Design and proposed for National Centre for Disability sports. The Indian government for the first time allocated Rs 560 crore to the Department of Disability Affairs under the Ministry of Social Justice and Empowerment for five years. Such huge budgetary allocation to the disability sector created a buzz in the print media and some of the prominent national daily published an Editorial lauding government's initiative.

Despite the slue of measures proposed by the Finance Minister Arun Jaitely in the Union Budget 2014, Activists working with blind people expressed apprehensions on realizing these goals. They strongly argue that proposal for providing currency embossed in Braille to blind people is not feasible. Notes with Braille signs will wear out soon.Raised dots will not remain on banknote in the long run. RBI, India's apex bank proposed to introduce plastic notes of Rs. 10 but its trial has been delayed for indefinite period. Many countries such as Canada and Chile provide tactile feature in a corner on printed notes for the blind people. But such feature is of no help for those who do not know Braille and become blind late in their lives. Given the technological advancements over the years, many techy tools couldprove handy for identifying different denominations of notes by the blind.

The persons with disabilities were expecting doubling of tax exemption but the Finance Minister did not address this concern. The Union Budget also disappointed disability sector by not proposing measures to fulfilling long pending demand of 3 per cent employment despite recent Supreme Court's landmark judgment. Blind women who face discrimination in myriad ways in the society have not received any specific attention in the Union Budget. Over the last one decade Screen reading software such as JAWS has become popular among blind computer literate. But this software is too costly to afford for majority of blind students who belong to humble family background. They hoped that the Union Budget 2014 would provide import duty waivers and excise exemptions so that majority of poor blind people could be able to buy software for their educational needs. But Budget had no provision facilitating such relaxation.

The proposed schemes for blind people in the Union Budget 2014 clearly manifest government's conventional understanding about the challenges face by blind people. The Union Ministers and the senior bureaucrats are yet to be made aware about the technological developments which have proved boon for blind in the country and need consistent governmental support. Nonetheless, Budget 2014 was historic in many sense for disability sector. Now onus lies on the disability rights activists to unitedly negotiate and lobby with the government to see the proper implementation of the proposals in the Budget. Right to Information (RTI) Act could be wisely used by activists working with the blind people to highlight the sectoral spending of huge outlays proposed to the Department of Disability Affairs in the 12 5 year plan. Narendra Modi government deserves kudos for embarking on a progressive policy initiative; which if properly actuated on the ground may usher in transformative change in the living standards of blind people in the country.

ABRIDGED BIO DATA OF DR. QURESH B. MASKATI - 2013 -

1. Did his graduation & post graduation from KEM Hospital, Bombay University, obtaining his M.S. & D.O.M.S & F.C.P.S. Degrees, all in 1983, with a gold medal in DOMS.
2. Has been conferred the prestigious Honorary FAICO award by the All India Ophthalmological Society for his life-time work in the field of corneal surgery, the first time the FAICO award has been conferred to a corneal surgeon.
3. Superspecialised in diseases of the cornea and anterior segment microsurgery from Rochester and Boston, USA.
4. Has over 2 dozen scientific publications to his name in national and international journals.
5. He is co-author of chapters on "Ophthalmology" in over a dozen books.
6. Has devised and conducted an "Ophthalmic Quiz" at the National Conference every year, for 15 years.
7. Was the president of Maharashtra Ophthalmological Society (94-95) and Bombay Ophthalmologists' Association (2000-01) He is the youngest person in the history of these societies to hold these posts.
8. President, All India Ophthalmological Society, a body comprising over 15,000 eye surgeons, 2014-15
9. Has been a guest speaker and visiting faculty at several international and national conferences.
10. He is the only ophthalmologist in Asia having extensive experience of the Pintucci Keratoprosthesis, having done over 75 cases since 1997.He also demonstrated this surgery live at Manila, Colombo, Dhaka, Kuala Lumpur, Lahore and Karachi, besides various cities in India. He was awarded a gold medal for his pioneering work at the Silver Jubilee Conference of the Indian Implant and Refractive Society in July 2007
11. He is the only ophthalmologist in the world with experience of performing both the Dohlman (Boston) Keratoprosthesis and the Pintucci Keratoprosthesis.
12. He was ophthalmic advisor to "Sight Savers International" (formerly Royal commonwealth Society for the Blind) for the whole of India, for 6 years, till 2004
13. Has been participating and has conducted numerous cataract and squint surgical camps all over Maharashtra, Gujarat, Rajasthan and Madhya Pradesh, since 1980.
14. Has been performing refractive surgery since 1998, PRK, PTK, LASIK and now Wave-Front Guided LASIK.

Dr. Maskati's articles published in iCare Info are taken from his book "Simplifying Eye Care".

The book is available for you at the price of Rs. 100 and for every purchase Rs 50 will be donated to Antardrishti by Dr Maskati.

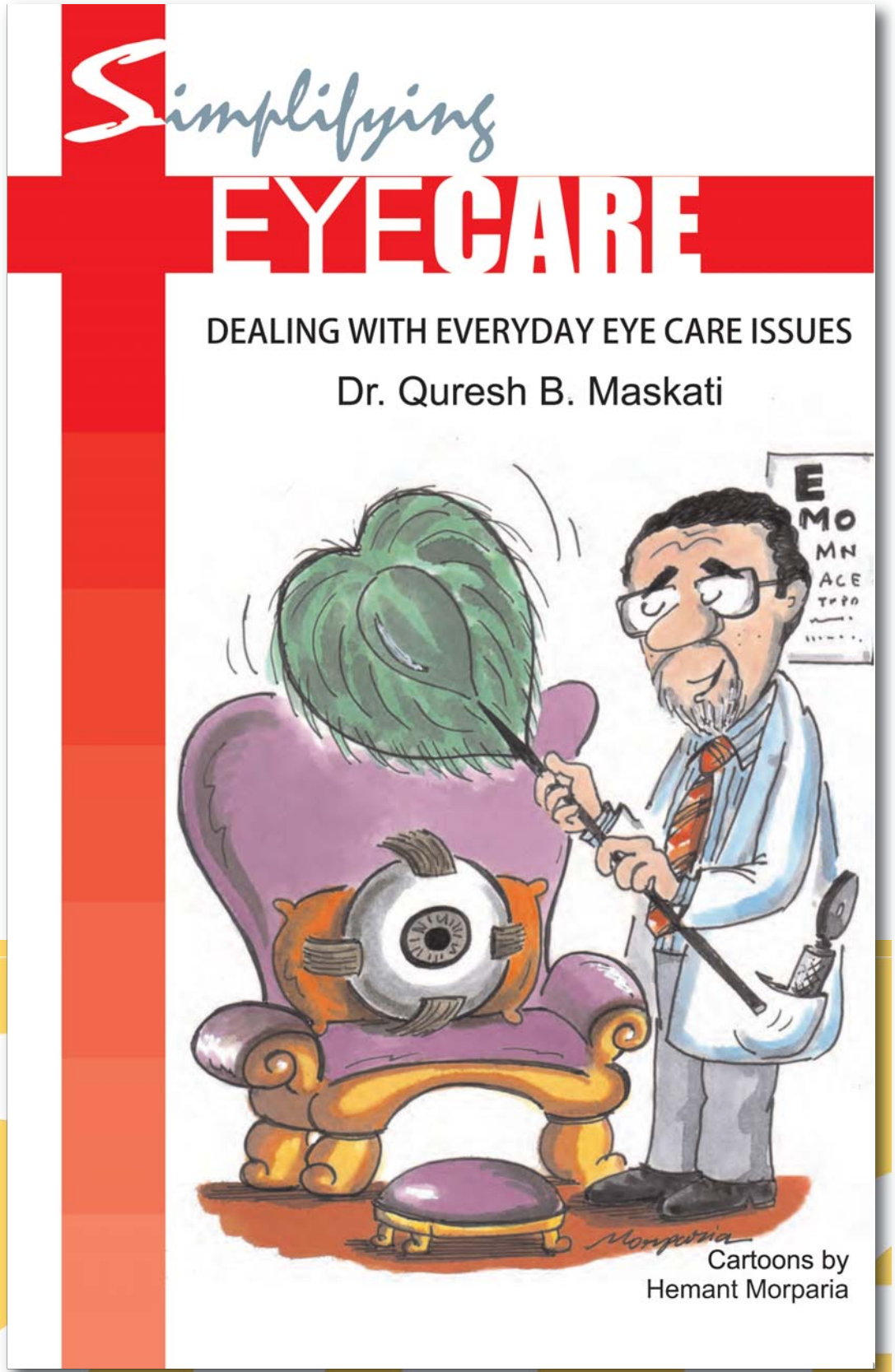

क्या आप नेत्रदान के लिए तैयार है ?

पचास लाख लोगों की जिदंगी में रोशनी आ सकती है आपके सहयोग से

चौकिये नहीं, देश में पचास लाख से ज्यादा लोग ऐसे है जो कॉर्निया खराब होने की वजह से अधंकारमय जीवन व्यतीत कर रहे है। हो सकता है सवा अरब की आबादी वाले हमारे देश में पचास लाख की कोई गिनती नहीं हो, लेकिन यह जो पचास लाख लोग कॉर्निया खराबी के कारण दृष्टिहीन हैं, सिर्फ इन्हीं का जीवन प्रभावित नहीं होता, इसका असर उसके पूरे परिवार और समाज पर भी पड़ता है। मानसिक और आर्थिक दोनों रूप से परिवार के सदस्यों पर इसका असर होता है, और इन सबसे भी बड़ी बात कि जो व्यक्ति दृष्टिहीन हुआ है उसका समाज में योगदान लगभग शून्य हो जाता है। हालांकि आज के दौर में तकनीकि की मदद से बहुत सारे दृष्टिहीन सामान्य लोगों जैसा जीवन व्यतीत कर रहे हैं, और समाज में अपना योगदान दे रहे हैं, लेकिन ऐसे लोगो की संख्या बहुत कम है। हमारे देश में आज भी दृष्टिहीनो को दया का पात्र माना जाता है और समाज में उनकी उपस्थिति नहीं के बराबर होती है। ज्यादातर घरों में दृष्टिहीनों को घर से बाहर नहीं निकले दिया जाता, और यदि वह लड़की है तो लगभग असंभव सा होता है उसके लिए घर से बाहर निकलना, पढ़ाई करना, नौकरी करना। ऐसी परिस्थितियों में जबकि देश में सरकारी योजनाएं और सुविधाएं आम जन तक आसानी से नहीं पहुंच पाती है, नेत्र विशेषज्ञों की कमी है तो यह जरूरी हो जाता है कि हमारा समाज इतना जागरूक हो जाये कि न सिर्फ वह अपनी आंखों की रक्षा कर सकें बल्कि दृष्टिहीनों को भी आगे बढ़ने में मदद करें।

दुनिया बहुत सुंदर है। प्रकृति का सौंदर्य हमारी जिंदगी में हमेशा खुशी के रंग बिखेरता है। हमारी दुनियां में हर पांच सेकेन्ड में एक व्यक्ति दृष्टिहीन हो जाता है, जबकि 89 प्रतिशत बच्चों में दृष्टिहीनता 5 वर्ष की आयु से पहले हो जाती है। 90 प्रतिशत दृष्टिहीन बच्चे स्कूल नहीं जा पाते हैं। आखो का महत्व समझकर ही हम सभी इसकी सुरक्षा करते हैं। क्या आपने कभी इस बारे में सोचा है कि यदि आपकी आंखे खराब हो जाये तो आप कैसा महसूस करेगें? यह जानने के लिए आपको ज्यादा कुछ नहीं करना है सिर्फ सिर्फ दो मिनट के लिए अपनी आंखों में पट्टी बांधें। हर तरफ अंधेरा होगा, थोड़ी देर तक तो आपको कुछ समझ में नहीं आयेगा कि क्या हो रहा है। देश में अच्छी खासी संख्या में ऐसे लोग हैं, जिनकी जिंदगी में ऐसा अंधेरा है। ये नेत्रहीन हैं। इनमें से लगभग पचास लाख लोगों को अगर नेत्रदान से कॉर्नि या मिल जाए, तो उनकी जिंदगी रोशन हो सकती है। जरूरत इसके बारे में अधिक से अधिक जानकारी प्रसारित करने की है। हमारे आपके थोड़े से प्रयास और जागरूकता से बहुत सारे ऐसे व्यक्ति जो कॉर्निया की खराबी की वजह से दृष्टिहीन हैं, फिर से देखनें में सक्षम हो सकते हैं।

नेत्रदान की गंभीर जरूरत को समझते हुए हर साल 25 अगस्त से 8 सिंतबर तक नेत्रदान पखवाड़ा मनाया जाता है। आप भी नेत्रदान की प्रतिज्ञा लेकर लोगों में जागरूकता फैला सकते हैं। इस एक कदम से किसी की जिंदगी आबाद हो सकती है।

देश के सभी राज्यों में आई बैंक मौजूद हैं। लोगों में यह भी गलत धारणा है कि नेत्रदान के दौरान मृत व्यक्ति की पूरी आंख निकाल ली जाती है। सच्चाई है कि डॉक्टर केवल कॉर्नि या ही निकालते हैं। मृत्यु के 6 घंटे के भीतर आखों से कॉर्निया ली जानी चाहिए। इसलिए नेत्र बैंक को सूचना देने में देर मत करिए। डॉक्टर के आने तक नेत्र पर हल्की भींगी रुई रखें। इससे कॉर्निया खराब नहीं होती है। सूचना पाते ही नेत्र बैंक के डॉक्टर या प्रशिक्षित तकनीशियन दानकर्ता के घर आता हैं और कॉर्निया व रक्त का सैंपल लेता है। इससे चेहरे पर कोई विकृति नहीं आती। इसके लिए कोई शुल्क नहीं लगता है।

नेत्र बैंक पहुँचने के बाद आँख के कार्नि या की जाँच होती है। इसके बाद जल्द से जल्द प्रत्यारोपण के लिए कार्नियल सर्जन के पास भेज दिया जाता है। सफलता पूर्वक कॉर्निया प्रत्यारोपित होने के बाद नेत्रहीन व्यक्ति भी दुनिया को देख सकता है। एक व्यक्ति की दो कॉर्निया से दो नेत्रहीनों की जिंदगी में उजाला आता है। नेत्रदान में आँख का सिर्फ कार्निया या उसके पास का सफेद हिस्सा प्रत्यारोपित किया जाता है।

अंधेरी जिंदगी में प्रकाश लाने में आप भी मदद कर सकते हैं। मृत्यु होने की अवस्था में अपने प्रिय व्यक्ति की आँख दान कीजिए। कोई भी व्यक्ति, स्त्री अथवा पुरुष, किसी भी धर्म या जाति का हो, नेत्रदान कर सकता है। नेत्रदान की प्रतिज्ञा के बारे में पूरे परिवार को अवश्य बता देना चाहिए। ताकि मृत्यु के बाद परिवार के सदस्य आई बैंक को संपर्क कर सकें।

नेत्रदान पखवाड़ा - 25 अगस्त से 8 सितंबर 2014

आगामी 25 अगस्त से नेत्रदान पखवाड़ा शुरू होगा जो 8 सितंबर तक चलेगा, आप भी इसमें शामिल हों, लोगों को नेत्रदान के प्रति जागरूक करे, अपने घर, ऑफिस, कालोनी, सोसायटी में छोटे-छोटे कार्यक्रम करें, आस-पास पोस्टर का प्रिंट आउट लेकर उसको चिपकाएं, फिल्म दिखायें, ताकि ज्यादा से ज्यादा लोग नेत्रदान के प्रति जागरूक हों और नेत्रदान का इंतजार कर रहे 50 लाख लोगों के जीवन में भी उजाला हो। आप फिल्में, पोस्टर, आडियों जिंगलस, नेत्रदान की जानकारी आदि को हमारी वेबसाईट से डाउनलोड कर सकते हैं, और अधिक जानकारी के लिए हमें ईमेल भी कर सकते हैं। इंतजार किस बात है, योजना बनाईयें अंतरदृष्टि आपके साथ है, अपनी छमताओं के अनुसार कार्यक्रम करियें, हो सके तो इसकी एक छोटी रिर्पोट लिखें, फोटो खीचे, अपने अनुभव हमसें बांटे, आई केयर इंफों अपने सिंतबर के अंक में उसको जगह देगा।

और अधिक जानकारी के हमारी वेबसाईट देखे
www.drishti.org.in
www.antardrishti.org
www.icareinfo.in

या ईमेल पर संपर्क करें
drishti@antardrishti.org

चलो नेत्रदान करेंगे और करवायेगें... जिंदगी के बाद भी दुनिया देखेंगे...

5 Million people are waiting for eye donation

why Wait Donate Eyes

enable corneal blind to see this beautiful world through your eyes!

drishti

www.drishti.org.in
www.antardrishti.org

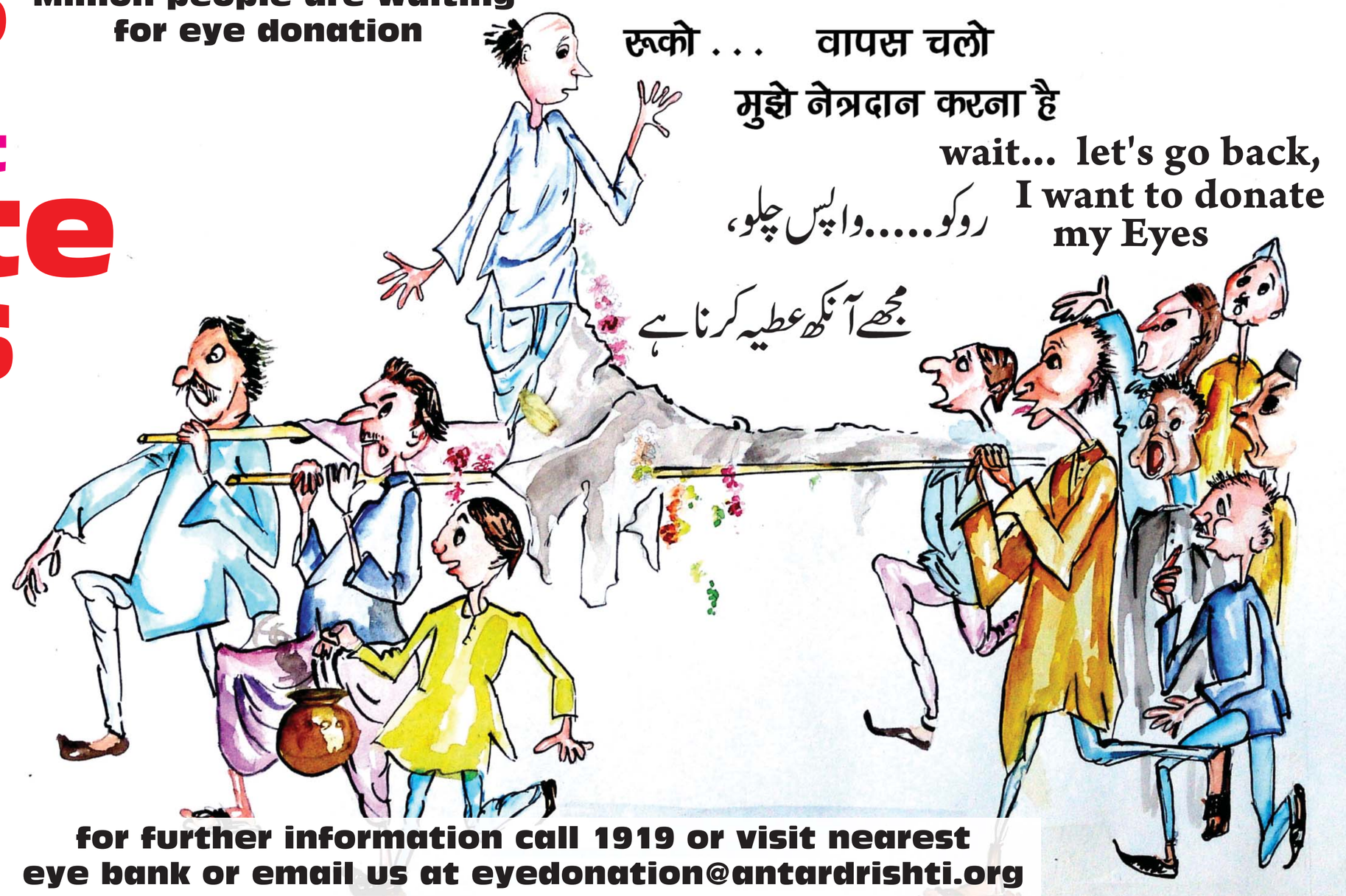

for further information call 1919 or visit nearest eye bank or email us at eyedonation@antardrishti.org

कोर्नियल ब्लाइन्डनेस

(कार्निया खराब होने के कारण होने वाली दृष्टिहीनता)

आँख की पुतली के ऊपर शीशे की तरह की एक परत होती है जो आँखों में संक्रमण या चोट लगने अथवा बचपन में पोषण की कमी के कारण खराब हो जाता है। खराब कार्निया के कारण दृष्टिहीन हुए व्यक्ति की दृष्टि सिर्फ दृष्टिदान के द्वारा ही वापस आ सकती है। हमारे देश में दृष्टिहीनों की एक बड़ी संख्या ऐसी है जो कार्निया खराब होने के कारण दृष्टिहीन हुए हैं।

कोर्नियल ब्लाइन्डनेस के कारण :

कोर्नियल ब्लाइन्डनेस का एक बड़ा कारण विटामिन ए की कमी होना है।
आँखों में चोट, संक्रमण, लगातार दस्त, खसरे तथा कुपोषण कुछ अन्य कारण हैं ।

शुरूआती संकेत/लक्षण :

शिशुओं की त्वचा और आँखो का सूखी एवं झुर्रीदार दिखाई देना।
नेत्र का सफेद भाग अपनी चमक खो देता है वह फीका, सूखा, खुरदुरा तथा झुर्रीदार दिखाई पड़ता है।

रोकथाम :

हरी पत्तेदार सब्जियां जैसे चौलाई, चने, मेथी, पालक, बथुआ, बन्दगोभी आदि का सेवन।
फल जैसे गाजर, पपीता, आम आदि का सेवन। माँ को प्रोत्साहित करे कि वह बच्चे को अपना दूध पिलाये। दस्त की रोकथाम। समय पर खसरे का टीका लगाना।
आँखों को चोट से बचाएं एवं संक्रमण की स्थिति में तुरंत चिकित्सक से मिलें।
बच्चा जब 9 माह का हो जाय तो उसे 6-6 महीने बाद कम से कम 5 बार विटामिन 'ए' की खुराक जरूर दें।

http://www.antardrishti.org
drishti@antardrishti.org

नेत्रदान
क्या-क्या जानें और करें

नेत्रदान कौन कर सकता है?

कोई भी व्यक्ति नेत्रदान कर सकता है, इससे फरक नहीं पड़ता कि वह किस जाति, धर्म, लिंग, समुदाय या रक्त समूह का है।

क्या धार्मिक संस्थाएं नेत्रदान से सहमत है?

हां, सारे धर्म इस महत्वपूर्ण दृष्टि बहाली कार्यक्रम को बढ़ावा देते हैं।

प्रत्यारोपण के लिये, पूरी आंख का इस्तेमाल होता है?

नहीं, सिर्फ आईरिस के ऊपर की एक पतली पारदर्शी परत, जिसे कॉर्निया के नाम से जानते है, का ही प्रयोग ऐसे मरीज जिनके कॉर्नि या की पारदर्शिता खत्म हो चुकी है के कॉर्निया को बदलने के लिए प्रत्यारोपण किया जाता है।

क्या मोतियाबिंद या चश्मों का प्रयोग करने वालों की कॉर्निया नेत्रदान के लिए उपयोगी नहीं होती?

नहीं, दोनो ही स्थितियां आंख के लिए लेंस से संबंधित है इनका कॉर्निया से कोई संबंध नहीं है। जिन लोगों का मोतियाबिंद, काला मोतियाबिंद यहां तक कि रेटीना के अलग होने का सफलता पूर्वक ऑपरेशन हो चुका है वह लोग भी मृत्यु के बाद अपनी आंखे दान कर सकते हैं। कई मामलों में तो जिन लोगों का कॉर्निया प्रत्यारोपण हो चुका है वह भी अपनी मृत्यु के बाद अपना कॉर्निया दान करते हैं। जरूरत सिर्फ इस बात की है कि कॉर्निया दान करने वाले व्यक्ति की कॉर्नि या पारदर्शी हो और मृत्यु के समय स्वस्थ हों।

क्या नेत्रदान दानदाता के चेहरे को खराब कर देता है?

नहीं, नेत्रदान की प्रक्रिया में किसी भी तरह से चेहरा खराब नहीं होता और ना ही ये अंतिम क्रियाओं में बाधक होती है।.

क्या मानव शरीर दानदाता से प्राप्त कॉर्निया को अस्वीकार कर सकता है? कॉर्निया प्रत्यारोपण कितना सफल होता है?

मानव कॉर्निया में किसी भी प्रकार से रक्त नहीं पहुंचता है, इसलिए अस्वीकार होने का खतरा बहुत कम होता है। यदि ऐसा कभी होता भी है तो दवाईयों के माध्यम से इसको ठीक किया जा सकता है। आमतौर पर कॉर्निया प्रत्यारोपण में सफलता का प्रतिशत 80 प्रतिशत से ज्यादा होता है। गहरे आगे के तहदार प्रत्यारोपण, जहां कॉर्निया के अंदर की लाईन जिसे इंडोथेलियम के नाम से जानते हैं का प्रत्यारोपण नहीं हो रहा हो तो सफलता दर 95 प्रतिशत तक हो जाती है।

किन परिस्थितियों में कॉर्निया नेत्रदान के लिए अयोग्य होता है?

एड्स, रेबीज, सिफलिस, टेटनेस, सेप्टिसीमिया, और कुछ वायरल रोगों से ग्रस्त व्यक्ति का कॉर्नि या प्रत्यारोपण के लिए अयोग्य माना जाता है।

उच्च रक्तचाप, मधुमेह या कैंसर के बारे में क्या?

इन बीमारियों से प्रभावित व्यक्ति भी नेत्रदान करते हैं। रक्त जनित कैंसर से प्रभावित व्यक्ति का कॉर्निया प्रत्यारोपण के लिए इस्तेमाल नहीं किया जाता।

क्या ऐसा कॉर्निया जो कि प्रत्यारोपण के लिए अयोग्य है किसी काम का होता है?

कॉर्निया, यदि किसी कारण दृष्टि वापस लाने के लिए प्रत्यारोपण के अयोग्य होता है तो उसको उपयोग अनुसंधान और प्रशिक्षण जैसे अमूल्य उपयोग में लाया जाता है।

हमारे दान को किस प्रकार से उपयोग में लाया जायेगा?

नेत्रदान के बाद आंखों का मूल्यांकन किया जाता है, उनकी ठीक प्रकार से जांच की जाती है फिर उनको संसाधित करने के बाद नेत्र सर्जन को प्रत्यारोपण के लिए दे दिया जाता है।

क्या कॉर्निया प्रत्यारोपण गारंटी देता है कि दृष्टिहीन व्यक्ति की रोशनी वापस आ जयेगी?

नहीं, प्रत्यारोपण तभी सफल होता जब प्रभावित व्यक्ति की रोशनी कॉर्निया में खराबी के कारण खराब होती है और आंख का बाकी का भाग पूरी तरह से ठीक होता है।

डा. कुरैश बी. मस्कटी
अध्यक्ष (2014-2015)
अखिल भारतीय नेत्र विज्ञान सोसायटी

डी.ओ.एम.एस. में स्वर्ण पदक विजेता, एमएस (नेत्र), रोचेस्टर और बोस्टन, संयुक्त राज्य अमेरिका से कॉर्निया में उच्च विशेषज्ञता, पिंटुकी और बोस्टन केराटोप्रोस्थेसिस दोनों में व्यापक अनुभव रखने वाले दुनियां के एक मात्र नेत्र रोग विशेषज्ञ हैं

विशेषता: भेंगापन, बाल चिकित्सा नेत्र विज्ञान, कॉर्निया और आंख की सतह का विकार, केराटोप्रोस्थेसिस सर्जरी और अनुसंधान, ऑक्युलोप्लास्टी और लेसिक

शेष पृष्ठ 16 पर ...

पृष्ठ 15 से आगे

नेत्रदान: क्या-क्या जाने और करें

मृत्यु के बाद कितनी जल्दी नेत्रदान हो जाता चाहिए?

जितनी जल्दी हो सके, लेकिन आंखें मृत्यु के 6 घंटे बाद तक ली जा सकती हैं। हालांकि जहां पर मौसम गर्म होता है जो कि हमारे देश के ज्यादातर हिस्सों में है, कोशिश की जानी चाहिए की नेत्रदान 2 से 4 घंटे के भीतर हो जाये।

नेत्रदान करने वाले के शरीर को मृत्यु के बाद अस्पताल ले जाना जरूरी है क्या?

नहीं, आईबैंक के लोग नेत्रदानकर्ता के घर आकर नेत्रदान की प्रक्रिया पूरी करवायेगें.

आईबैंक क्या है?

आईबैंक नेत्रदानकर्ता और नेत्र सर्जन/नेत्रदान का लाभ प्राप्त करने वाले के बीच की कड़ी है। आईबैंक, कॉर्निया प्राप्त करके प्रत्यारोपण की जरूरी वाले व्यक्ति को देने के लिए सरकार द्वारा मान्यता प्राप्त संस्था है।.

क्या कोई कागजी कार्यवाही या समय खर्च करने वाली औपचारिकता होती है?

नहीं कुछ ज्यादा नहीं। आई बैंक की टीम अपने साथ एक फार्म लेकर आती है जिसे वह स्वयं ही भरते है। उनको सिर्फ मृतक के दो नजदीकी रिश्तेदारों के सहमति के लिए हस्ताक्षर चाहिए होते है। इससे फरक नहीं पड़ता कि मृतक ने अपने जीवन में नेत्रदान करने की प्रतिज्ञा ली थी या नहीं।

मुझे बताया गया है कि कुछ खून भी लिया जाता है?

हां, डब्लू एच ओ के निर्देश के अनुसार टीम मृतक के शरीर से कुछ खून लेती है ताकि यह जांच हो सके कि मृतक को एचआईवी, हैपेटाइटिस जैसी कोई बीमारी नहीं थी। सूई की मदद से बड़ी रक्तवाहिकाओं से थोड़ा सा खून लिया जाता है।

नेत्रदान की क्या वाकई में जरूरत है?

हां, भारत में कई लाख लोग कॉर्निया प्रत्यारोपण होने का इंतजार कर रहे हैं। कई आई बैंक में तो मरीज कई सालों से इंतजार कर रहे हैं। हर साल लगभग 30000 कॉर्नि या ही नेत्रदान से मिल पाती है इस कारण इंतजार करने वालों की लाईन बहुत लंबी होती जा रही है।

अंत में, क्या इसमें पैसा भी खर्च होना है?

नहीं, इसमें किसी भी प्रकार से पैसे का लेनदेन नहीं होता है। ज्यादातर आई बैंक अपना खर्च नेत्रदान से लाभान्वित होने वाले से छोटी रकम लेकर पूरा कर लेते है।,

यदि मृत्यु के बाद नेत्रदान में किसी भी प्रकार का खर्च नहीं आता और इसकी प्रक्रिया इतनी आसान है और सारे धर्म इससे सहमत है फिर क्यों इतनी कम संख्या में नेत्रदान होता है?

अच्छा सवाल है। आप बताओं मुझे, आप बाहर निकलों, नेत्रदान के प्रति लोगो को जागरूक करों और बताओं की यह कितना आसान और बिना खर्च वाला प्रशंसनीय कार्य है, और हो सकता अगले साल मैं लिख रहा हूंगा तो इस प्रश्न की जरूरत ही नहीं होगी।

नेत्रदानकर्ता की मृत्यु के बाद रिश्तेदारों क्या करना चाहिए?

1. मृत्यु प्रमाणपत्र या उसकी फोटोकापी आईबैंक की टीम को दिखाने के लिए अपने पास रखें। उन्हें इसको ले जाने की जरूरत नहीं होती। आधी रात को फोटोकापी करवाने की जरूरत नहीं है, आईबैंक प्रमाणपत्र सिर्फ यह जानने के लिए देखता है कि

   अ) मरीज की सही में मृत्यु हो गई है,

   ब) मृत्यु का कारण ताकि यह पता किया जा सके कि आंखें उपयोगी हैं कि नहीं।

2. अपने नजदीक के आई बैंक से संपर्क करें – भारत में बहुत सारे शहरों में आईबैंक से संपर्क करने के लिए 1919 का उपयोग किया जा सकता है। नहीं तो स्थानीय टेलीफोन डायरेक्ट्री जिसमें आपातकालीन नंबरों की लिस्ट से आईबैंक का नंबर प्राप्त किया जा सकता है। आईबैंक टीम 30 से 60 मिनट के भीतर घर आ जायेगी, यह इस बात पर भी निर्भर करता है कि आपने अपने घर का पता, आस-पास आस-पास किसी प्रसिद्व जगह के बारे सही से बताया हो ताकि टीम को घर खोजने में आसानी हो। इसके बाद की प्रक्रिया में मात्र 30 से 40 मिनट का समय लगता है।
3. आंखों की पलकों को ढक दें, जब तक आई बैंक की टीम का इंतजार कर रही है, कॉर्निया को सुखने से बचाने के लिए ऊपर वाला पंखा बंद कर दे। अगर एसी लगा हो तो उसका चालू कर दें।
4. बंद पलको के ऊपर रूई गीली करके रख दें, (आसानी से उपलब्ध हो जाये तो, नहीं तो परेशान नहीं हो)।
5. मृतक के सर के नीचे तकिया रख कर सर को लगभग 6 इंच ऊपर उठा दे।

नेत्रदान से जुड़ी कुछ महत्वपूर्ण बातें

- आँखों का दान सिर्फ मृत्यु के बाद ही किया जा सकता है।
- मृत्यु के 6 घंटे के भीतर हो जाना चाहिए
- केवल पंजीकृत चिकित्सकों द्वारा ही नेत्रदान करवाया जा सकता है।
- नेत्रदान की प्रक्रिया में 15 से 20 मिनट का समय लगता है।
- नेत्रदान के लिए मृतक को कहीं ले जाने की जरूरत नहीं होती, अस्पताल या घर जहां भी है आई बैंक की टीम वहां पहुंच जाती है।
- नेत्रदान से मृतक का चेहरा खराब नहीं होता।
- दानदाता और प्राप्तकर्ता दोनों की पहचान गुप्त रखी जाती है।

शिमला में आई बैंक के जन्म की दास्तान

उमंग फाउंडेशन के प्रयासों से शिमला को मिला आई बैंक

कुसुम वर्मा, शिमला

कई विभागों जैसे साक्षरता, स्वास्थ, लिंग अनुपात, खेती, पर्यटन आदि में एक विकिसत प्रदेश के रूप में जाना जाता है। लेकिन यदि विकलांगता की बात करें तो इस छोटे से पहाड़ी क्षेत्र में बहुत कम ही लोग हैं। 2009 तक यहां के अधिकारी यह मानते थे कि यहां पर आई बैंक की जरूरत नहीं है क्योंकि प्रदेश में कॉर्नियल ब्लाइंडनेस से प्रभावित कोई भी नहीं है। मजेदार बात यह है कि नेत्रदान पखवाड़े के दौरान हर साल नेत्रदान प्रोत्साहन अभियान चलाने के नाम पर सरकारी संस्थाएं लाखों रूपये बरबाद कर रही थीं जब कि यहां पर एक भी आई बैंक नहीं था और ना ही कोई कॉर्निया कलेक्शन सेंटर।

उमंग फाउंडेशन जो कि विकलांगों के विकास के लिए काम कर रही सार्वजनिक संस्था है की लंबे संघर्ष और आक्रामक वकालत के बाद सरकार ने 2010 में इंदिरा गांधी मेडिकल कॉलेज, शिमला में आई बैंक की स्थापना की। एक दशक से ज्यादा पहले, वकील (वर्तमान में हाई कोर्ट में जज) ने हिमाचल प्रदेश हाई कोर्ट में जनहित याचिका दाखिल की। जिसे यह कहते हुए खारिज कर दिया गया कि प्रदेश में कोई भी कॉर्नियल ब्लांइडनेस से प्रभावित नहीं है। लेकिन उमंग फांउडेशन अपने प्रयास करता रहा और 2009 में इसके अध्यक्ष प्रो. अजय श्रीवास्तव स्वास्थ्य मंत्री और मुख्य मंत्री को इस बात के लिए राजी करने में कामयाब हुएं कि यदि शिमला में आई बैंक की शुरूआत होती है तो इससे प्रदेश में एक बड़ी संख्या में कॉर्नियल की खराबी से दृष्टिहीन हुए लोगों को मदद मिलेगी।

डा. रामलाल शर्मा, एसोसियेट प्रोफेसर और आई बैंक के मुखियां के अनुसार कॉर्निया प्रत्यारोपण करके अब तक 60 लोगों के जीवन में रोशनी लाई जा चकी है। वह बताते है कि जितनी जरूरत है उसके हिसाब से स्वस्थ्य कॉर्निया कम मिल पा रही है। बहुत सारी कॉर्निया उम्र दराज लोगों की आती हैं और कुछ को हम लोग विभिन्न कारणों से प्रयोग नहीं कर पाते। नेत्रदान प्रोत्साहन के पक्ष में एक मजबूत जन आंदोलन की जरूरत है ताकि ज्यादा से ज्यादा लोगों को जागरूक किया जा सके।

आई बैंक के पास बहुत अच्छे संसाधन और कर्मचारी हैं। लेकिन समर्पित सामाजिक कार्यकर्ताओं की कमी है जो मेडिकल कालेज के अस्पताल में घूम कर मृतकों के परिवार वालों को नेत्रदान के लिए प्रोत्साहित कर सकें। प्रो. अजय श्रीवास्तव कहते हैं कि यदि इस अंतर को पूरा किया जा सके तो अच्छी कॉर्निया की उपलब्धता बढ़ेगी।

उमंग फाउंडेशन, शिमला

प्रो. अजय श्रीवास्तव, शिमला

धीरे-धीरे उमंग फाउंडेशन का लोगों को नेत्रदान के प्रति जागरूक करने का अभियान गति पकड़ रहा है। उमंग फाउंडेशन के नेत्रदान जागरूकता कार्यक्रम में उस समय हिमाचल प्रदेश के मुख्य न्यायाधीश जस्टिस कुरियन जोसफ (वर्तमान में सुप्रीम कोर्ट के जज) और प्रदेश के मुख्य सचिव ने नेत्रदान का संकल्प लिया। फाउंडेशन एक सुनियोजित रणनीति के साथ आम जन को नेत्रदान के प्रति जागरूक कर रहा है। इस अभियान ने वरिष्ठ नागरिकों के अलावा युवा साथियों को भी शामिल किया जा रहा है। इसने नेत्रदान कर चुके लोगों के परिवार वालों को सम्मानित करने के साथ, नेत्रदान प्रोत्साहन हेतु कला प्रतियोगिता, फिल्म फेस्टिवल आदि भी करवाने शुरू किये है।

सरकार को चाहिए कि अलग-अलग जिलों में कॉर्निया कलेक्शन सेंटर खोले। इससे आई बैंक में कॉर्निया की उपलब्धता में बढ़त होगी।

द विश

दृष्टि 2011- नेत्रदान को प्रोत्साहित करती लघु फिल्म

निर्देशकः केविन शाह

पंख होते तो उड जाते..... मेरा बहुत मन करता है कि काश मैं भी उड सकती खूबसूरत दुनिया को उचाई से देख सकती। मै दिन में सपने देखती हू। मेरे पास ये होता तो वो होता तो यहा घूमती ये खाते तो वो करते .....ब्ला.... ब्ला....ब्ला... अरे मै क्या आपका भी ऐसे ही मन करता होगा। हम सब की इच्छाएं तो बहुत है कि ये हो जाये... वो हो जाये... लेकिन क्या कभी हम लोग दूसरों की इच्छाओं के बारे में भी सोचते हैं। उनको पूरा करने की कोशिश करते हैं। इंसान की इच्छाओं की कोई सीमा नहीं होती। लेकिन कुछ लोग ऐसे भी हैं जो दिन रात अपनी एक ही विश यानी इच्छा को पूरी करने के लिए उम्मीद का दामन थामे रहते हैं। और हम आप उनकी इस इच्छा को पूरा भी कर सकते हैं। द विश बता रही है कि कैसे अपना नुकसान किये बिना दूसरो की इच्छाओं को पूरा किया जा सकता है।

http://www.youtube.com/watch?v=sIAfbESjK9I

प्रगति, संघर्ष और ताकत की यात्रा

ज्योति मलिक, लुधियाना, पंजाब

यह लुधियाना की एक पंजाबी लड़की जिसका नाम ज्योति मलिक है, की एक प्रेरणादायक कहानी है। वह जन्म से ही आंखों की नेत्रतंत्रिका संबंधी समस्या से परेशान हैं और 100 प्रतिशत दृष्टिहीन हैं। जब वह 5 महीने की थी तब उसके परिवार वालों को उसकी इस बीमारी के बारे में पता चला। शुरूआत में ज्योति के माता-पिता को यह स्वीकार करने में बहुत समय लगा की उनकी बेटी की सुंदर आंखे बीमारी का शिकार हैं। यह ज्योति के लिए और विशेष रूप से उसके परिवार के लिए एक नयी अलग दुनियां की यात्रा का पहला कदम था।

कुछ वर्षो के बाद, एक दिन ज्योति की मां ने देखा कि बस अड्डे पर दृष्टिहीनों के स्कूल की एक बस दो लोगों को उतार रही है। बिना समय खराब किये उन्होंने उन दोनों लोगों का पीछा किया और उनके पास तक पहुंचीं। उनसे मिलने के बाद उन्हें पता चला कि दृष्टिबाधित बच्चों के लिए भी कोई स्कूल होता है। उस परिवार के लिए यह एक तरह से आशा की किरण थी। जल्दी ही ज्योति को वीआरटीसी नामक स्कूल में भर्ती करा दिया गया। वह स्कूल के छात्रावास में रहती थी क्योंकि स्कूल शहर के दूसरे हिस्से में था। ज्योति वहां पर छात्रावास में 12 कक्षा तक रही। यहां उसने कक्षा 6 तक तो सामान्य स्कूलों जैसी पढ़ाई की, उसके बाद संगीत की शिक्षा पर जोर दिया गया जैसा कि आमतौर दृष्टिबाधितों के स्कूल में होता है। यहां पढ़ाई मुख्यतः संगीत पर ही होती थी।

हम सभी जानते है कि छात्रावास का जीवन किसी के लिए भी आसान नहीं होता है और ऐसा ही इस लड़की के लिए भी था। उसने न सिर्फ इस जीवन को स्वीकार किया बल्कि हमेशा एक अच्छी छात्रा बनी रहीं। उसने कक्षा 10 और 12 में 70 प्रतिशत अंक प्राप्त किये। ज्योति जब कक्षा 12 में थी तो वह स्कूल की प्रधान लड़की थी। सिर्फ इतना ही नहीं उसको 'द बेस्ट स्टूडेंट अवार्ड' भी मिला। उसे संगीत गायन में विशारद भी मिला। ज्योति जब कक्षा 6 में पढ़ाई कर रही थी तो वह उन कुछ छात्राओं में से एक थी जिनका उस समय के राष्ट्रपति श्री अब्दुल कलाम से मिलने के लिए चुनाव हुआ था।

स्कूल की पढ़ाई पूरी करने के बाद उसने स्नातक की पढ़ाई गर्वनमेंट कालेज फॉर गर्ल्स, लुधियाना से की। यहां भी उसे अपने अधिकारों के लिए लड़ना पड़ा। उसे मनोविज्ञान की पढ़ाई करनी थी लेकिन उसे अध्यापकों ने मना कर दिया। जल्दी ही उसने अपने अध्यापकों का भरोसा मनोविज्ञान की शुरूआती परीक्षा में अच्छे अंक लाकर जीता। बाद में उसने मानेविज्ञान की पीपीट प्रतियोगिता में द्वितीय पुरस्कार भी जीता। उसकी तीन साल की यह यात्रा काफी चुनौती पूर्ण थी लेकिन उसने हर बाधा को सफलतापूर्वक पार किया। और उसको उस कालेज से विदाई के समय सबसे ज्यादा भरोसेमंद लड़की का खिताब भी मिला।

कंप्यूटर और प्रौद्योगिकी

उसके घर या स्कूल में कंप्यूटर नहीं था। जब वह 10वी कक्षा में पढ़ाई कर रही थी तब उसके जीवन में कंप्यूटर आया। जब भी वह घर आती थी तो कंप्यूटर के साथ प्रयोग करती रहती थी। धीरे-धीरे उसने कंप्यूटर के निर्देशों को सीखना शुरू किया। उस समय तक उसके कंप्यूटर में स्क्रीन रीडर नहीं पड़ा था। स्कूल की पढ़ाई समाप्त करने के बाद ज्योति का इस मशीन पर समय बिताने का काफी समय मिलता था। उसके लगातार प्रयास और जानने की इच्छा ने उसे इससे और ज्यादा समझने का अवसर दिया। इस दौरान उसकी एक ऐसे व्यक्ति से मुलाकात हुई जिसने उसे स्क्रीन रीडर के बारे में जानकारी दी। शुरूआत में उसने उस व्यक्ति से मदद ली लेकिन बाद में स्वयं से ही इसको सीख लिया। धीरे-धीरे कंप्यूटर में वह इतनी प्रवीण हो गई कि अब ज्योति वह सारे कंप्यूटर के सारे काम जो एक व्यक्ति करता है स्वयं से करने लगी।

आज ज्योति एक आन लाईन रेडियों स्टेशन जो कि दृष्टिहीनों द्वारा चलाया जाता है की रेडियो जॉकी और प्रोग्राम मैनेजर है। ज्योति को वेवसाईट बनाने का शौक है और उसने अभी तब बहुत सारे लोगो की वेबसाईट बनाई है। यहां तक कि रेडियों उड़ान की वेबसाईट भी ज्योति ने ही बनाई है और वही उसका प्रबंधन करती है। वह अपने मित्रों की कंप्यूटर और सॉफटवेयर से जुड़े मामलों में मदद करती है। ज्योति की कभी न हारने वाली प्रवृत्ति और लगातार प्रयास की वजह से आज वह राजनीति विज्ञान में स्नातक की पढ़ाई के साथ इतना सब कुछ अकेले कर पा रही है। ज्योति बताती है कि उनका मुख्य मकसद पीपीएससी परीक्षाओं को पास करना है।

ज्योति की सोच सकारात्मक है और वह कठिन परिश्रम में विश्वास रखती है। उसको बहुत सारी चीजों का शौक है, जैसे खाना बनाना, साफटवेयर सीखना, दोस्तों की मदद करना आदि। सबसे अच्छी बात ज्योति के अंदर यह है कि वह किसी भी हालात में लोगों से मिलने और बातचीत करने के अवसर को नहीं छोड़ती है। उसकी दृढ़ इच्छा शक्ति उसको हर प्रकार की परीस्थिति में आगे बढ़ाती हैं।

दिव्या शर्मा

आप भी बन सकते है दृष्टिहीनों की दृष्टि

- दृष्टिबाधित बच्चों को स्कूल जाने तथा ब्रेल सीखने के लिए प्रेरित करें यदि बच्चा किसी विशिष्ट स्कूल में नहीं जा रहा है तो उसे निकटवर्ती सामान्य स्कूल में प्रवेश दिलाएं।
- सहपाठियों और समाज को इनके कार्य में सहायता देने और अन्य गतिविधियों में इनकी भागीदारी सुनिश्चित करने के लिए प्रेरित करें और स्वयं भी मदद करें।
- दृष्टिहीनों का उपहास न उड़ायें बल्कि उनका मनोबल बढ़ायें और उन्हें प्रेरित करें कि वो भी अन्य लोगों की तरह से समाज के अभिन्न अंग हैं।
- बच्चों को छूकर तथा अधिकाधिक बोलकर सिखाने की ओर विशेष ध्यान दें।
- यदि आप कम्प्यूटर जानते हैं, तो आप दृष्टिहीनों को भी कम्प्यूटर सिखा सकते हैं।

यदि आप दृष्टिहीनों की मदद करना चाहते हैं या दृष्टिहीनता से बचाव या दृष्टिहीनता के बारे और अधिक जानकारी चाहते है तो आप 09412258575 | www.antardrishti.org | drishti@antardrishti.org पर अंतरदृष्टि से सम्पर्क कर सकते हैं।

2006 से दृष्टिहीनों को सम्मान दिलाने की मुहिम में जुटा यह चैरिटेबल संगठन उनकी तमाम दिक्कतों को समाज के सामने लाना चाहता है ताकि समाज से अलग-थलग हो चुके इन लोगों को समाज की मुख्यधारा से जोड़कर इनका समान विकास हो सके।

ترقی، جدوجہد اور طاقت کا سفر

یہ لدھیانہ کی ایک پنجابی لڑکی جس کا نام جیوتی ملک ہے کے ایک متاثر کن کہانی ہے. وہ پیدائش سے ہی آنکھوں کی آنکھ عصبی والا مسئلہ سے پریشان ہے اور ۱۰۰ فیصد نابینا ہے. جب وہ ۵ ماہ کی تھی تب اس اہل خانہ کو اس کی اس بیماری کے بارے میں معلومات ہوئی. شروع شروع میں جیوتی کے والدین کو یہ تسلیم کرنے میں بہت وقت لگا کی ان کی بیٹی کی خوبصورت آنکھیں بیماری کا شکار ہے. یہ جیوتی کے لئے اور خاص طور پر اس کے خاندان کے لئے ایک نئی الگ دنیا کی سفر کا پہلا قدم تھا.

کچھ برسوں کے بعد، ایک دن جیوتی کی والدا نے دیکھا کہ بس اڈے پر نابینوں کے اسکول کی ایک بس دولوگوکو اتا رہی ہے. بغیر وقت خراب ریٹویٹ انہوں نے ان دونوں افراد کا پیچھا کیا اور ان کے پاس تک پہنچی. ان سے ملنے کے بعد انہیں معلوم ہوا کہ نابینا بچوں کے لئے بھی کوئی اسکول ہوتا ہے. اس کے خاندان کے لئے یہ ایک طرح سے اُمید کی کرن تھی. جلد ہی جیوتی کو وی آر ٹی سی نامی اسکول میں داخل کرا دیا گیا. وہ اسکول کے ہاسٹل میں رہتی تھی کیونکہ اسکول شہر کے دوسرے حصے میں تھا. جیوتی وہاپر ہاسٹل میں ۱۲ درجہ تک رہی. یہاں اس نے درجہ ۶ تک تو عام اسکولوں جیسی تعلیم حاصل کی، اس کے بعد موسیقی کی تعلیم پر زور دیا گیا جیسا کہ عام طور نابینوں کے اسکول میں ہوتا ہے. یہاں پڑھائی اہم موسیقی پر ہی ہوتی تھی.

ہم سب جانتے ہیں کہ ہاسٹل کی زندگی کسی کے لئے بھی آسان نہیں ہوتا ہے اور ایسا ہی اس لڑکی کے لیے بھی تھا. اس نے نہ صرف اس کی زندگی کو قبول کیا بلکہ ہمیشہ ایک اچھی طالبہ بنی رہیں. اس نے درجہ ۱۰ اور ۱۲ میں ۷۰ فیصد نمبر حاصل کیے. جیوتی جب درجہ ۱۲ میں تھی تو وہ اسکول کی پرنسپل لڑکی تھی. صرف اتنا ہی نہیں اس دی بیسٹ سٹوڈیٹ ایوارڈ بھی ملا. اسے موسیقی گانے میں وشارد بھی ملا. جیوتی جب درجہ ۶ میں پڑھائی کر رہی تھی تو وہ ان چند طالبات میں سے ایک تھی جن کا اس وقت کے قومی صدر جناب ابدل کلام سے ملنے کے لئے انتخاب ہوا تھا.

اسکول کی تعلیم مکمل کرنے کے بعد اس نے گریجویشن کی تعلیم گرونمیٹ کالج فار گرلز، لدھیانہ سے کی. یہاں بھی اسے اپنے حقوق کے لئے لڑنا پڑا. اسے سائکلوجی کی تعلیم حاصل کرنی تھی لیکن اسے اساتذہ نے منع کر دیا. جلد ہی اس نے اپنے اساتذہ کا بھر سائکلوجی کی ابتدائی امتحان میں اچھے پوائنٹس لاکر جیتا. بعد میں اس نے سائکلوجی پی پی کے مقابلہ میں دوسری انعام بھی جیتا. اس کی تین سال کی یہ سفر کافی چیلنج مکمل تھی لیکن اس نے ہر رکاوٹ کو کامیابی پار کیا. اور اس کو اس کالج سے الوداعی کے وقت سب سے زیادہ قابل اعتماد لڑکی کا خطاب بھی ملا.

اس کی زندگی میں کمپیوٹر اور ٹیکنالوجی

اس کے گھر یا اسکول میں کمپیوٹر نہیں تھا. جب وہ ۱۰ ویں درجہ میں تعلیم حاصل کر رہی تھی تب اس کی زندگی میں کمپیوٹر آیا. جب بھی وہ گھر آتی تھی تو کمپیوٹر کے ساتھ استعمال کرتی رہتی تھی. دھیرے دھیرے اس نے کمپیوٹر کی ہدایات کو سیکھنا شروع کیا. اس وقت تک اس کے کمپیوٹر میں سکری ن ریڈر نہیں پڑا تھا. اسکول کی پڑھائی ختم کرنے کے بعد جیوتی کا اس مشین پر وقت خرچ کا کافی وقت ملتا تھا. اس مسلسل کوشش اور جاننے کی خواہش نے اسے اس سے مزید سمجھنے کا موقع دیا. اس دوران اس کی ایک ایسے شخص سے ملاقات ہوئی جس نے اسے سکرین ریڈر کے بارے میں معلومات دی. شروع شروع میں اس نے اس شخص سے مدد لی لیکن بعد میں خود ہی اس کو سیکھ لیا. آہستہ آہستہ کمپیوٹر میں وہ اتنی اچھی ہوگئی کہ اب جیوتی وہ سارے کمپیوٹر کے سارے کام جو ایک شخص کرتا ہے خود سے کرنے لگی.

آج جیوتی ایک آن لائن ریڈیو اسٹیشن جو کہ نابینوں کی طرف سے چلایا جاتا ہے کہ ریڈیو اور جا کی اور پروگرام میں منیجر ہے. جیوتی کو وے وسایٹ بنانے کا شوق ہے اور اس نے ابھی تو بہت سارے علامت کی ویب سائٹ بنائی ہے. یہاں تک کہ ریڈیو پرواز کی ویب سائٹ بھی جیات نے ہی بنائی ہے اور وہی اس کا انتظام کرتی ہے. وہ اپنے دوستوں کی کمپیوٹر اور سپھٹوے یر سے جڑے معاملات میں مدد کرتی ہے. جیوتی کا کبھی نہ ہارنے والی رجحان اور مسلسل کوشش کی وجہ سے آج وہ سیاست سائنس میں گریجویشن کی تعلیم کے ساتھ اتنا سب کچھ اکیلے کر پا رہی ہے. جیوتی بتاتی ہے کہ ان کا بنیادی مقصد پی پی ایس سی امتحانات کو پاس کرنا ہے.

جیوتی کی سوچ مثبت ہے اور وہ محنت میں وشوا اس رکھتی ہے. اس کو بہت ساری چیزوں کا شوق ہے، جیسے کھانا پکانا، سا پھٹوے یر سیکھنا، دوستو کی مدد کرنا وغیرہ. سب سے اچھی بات جیوتی کے اندر یہ ہے کہ وہ کسی بھی حالات میں لوگوں سے ملنے اور بات چیت کرنے کے موقع کو نہیں چھوڑتی ہے. اس ثابت قدم خواہش طاقت اس کو ہر طرح کی پریستھت میں آگے بڑھاتی ہیں.

دویا شرما

شملہ میں آئی بینک قایم ہونے کی داستاں

اُمنگ فاؤنڈیشن کی کوششوں سے شملہ کو ملا آئی بینک

کسم ورما

کئی محکموں جیسے خواندگی، صحت، جنس تناسب، کاشتکاری، سیاحت وغیرہ میں ایک ترقی یافتہ ریاست کے طور پر جانا جاتا ہے. لیکن اگر معذوری کی بات کرے تو اس چھوٹے سے پہاڑی علاقے میں بہت کم ہی لوگ ہے. ۲۰۰۹ تک یہاں کے افسران یہ مانتے تھے کہ یہاں پر آئی بینک کی ضرورت نہیں ہے کیونکہ ریاست میں کرنیل بلا اڈ نیس سے متاثر کوئی بھی نہیں ہے. دلچسپ بات یہ ہے کہ آنکھ عطیہ پھواڑے کے دوران ہر سال آنکھ عطیہ ترغیبات مہم چلانے کے نام پر سرکاری ادارے لاکھوں روپے برباد کر رہی تھی جب کہ یہاں پر ایک بھی آئی بینک نہیں تھا اور نہ ہی کوئی کرنیا کلیکشن سینٹر.

اُمنگ فاؤنڈیشن جو کہ معذوروں کی ترقی کے لئے کام کر رہی عوامی ادارے کے طویل جدوجہد اور جارحانہ وکالت کے بعد حکومت نے سن ۲۰۱۰ میں اندرا گاندھی میڈیکل کالج، شملہ میں آئی بینک کی بنیاد رکھی. ایک دہائی سے جیا ادا پہلے، وکیل (موجودہ میں ہائی کورٹ میں جج) نے ہماچل پردیش ہائی کورٹ میں پیا یے ل یعنی پبلک اٹرے سٹ لگے شن شملہ میں آئی بینک کی مانگ کے لئے درخواست داخل کی. یہ کہتے ہوئے یاچکا مسترد کر دی گئی کہ ریاست میں کوئی بھی کرنیل بلا ڈنیس سے متاثر نہیں ہے. لیکنا اُمنگ فاؤنڈیشن ان کی کوشش کرتا رہا اور ۲۰۰۹ میں اس کے صدر پروفیسر اجے شریواست صحت کے وزیر اور وزیر اعلی کو اس بات کے لئے راضی کرنے میں کامیاب ہے کہ اگر شملہ میں آئی بینک کی شروعات ہوتی ہے تو اس سے ریاست میں ایک بڑی سکھیا میں کرنیل کی خرابی سے نابینا ہوئے لوگوں کو مدد ملے گی.

ڈاکٹر رام لال شرما، ایسوسیٹ پروفیسر اور آئی بینک کے سربراہ کے مطابق کرنیا ٹرانسپلانٹ کر کے اب تک ۶۰ لوگوں کی زندگی میں روشنی لائی جا چکی ہے.

پروفیسر اجے شریواستوو

وہ بتاتے ہیں کہ جتنی ضرورت ہے اس کے حساب سے صحت مند کرنیا کم مل پا رہی ہے. بہت ساری کرنیا عمر دراز لوگوں کی آتی ہے اور کچھ کو ہم لوگ مختلف وجوہات سے استعمال نہیں کر پاتے. آنکھ عطیہ ترغیبات کے حق میں ایک مضبوط عوامی ادالن کی ضرورت ہے تا کہ زیادہ سے زیادہ لوگوں کو بیدار کیا جا سکے.

آئی بینک کے پاس بہت اچھے وسائل اور ملازمین ہے. لیکن وقف سماجی کارکنوں کی کمی ہے جو میڈیکل کالج کے ہسپتال میں گھوم کر مرنے والوں کے خاندان والوں کو آنکھ عطیہ کے لئے حوصلہ افزائی کر سکیں. پروفیسر اجے شریواستوو کہتے ہیں کہ اگر اس فرق کو پورا کیا جا سکے تو اچھی کرنیا کی دستیابی بڑھے گی.

آہستہ آہستہ امنگ فاؤنڈیشن کا لوگوں کو آنکھ عطیہ کے ہوش کرنے کی مہم رفتار پکڑ رہا ہے. امنگ فاؤنڈیشن کے آنکھ عطیہ بیداری پروگرام میں اس وقت ہماچل پردیش کے چیف جسٹس جسٹس کرین جوزف (موجودہ میں سپریم کورٹ کے جج) اور پردیش کے چیف سکریٹری نے آنکھ عطیہ کا عزم کر لیا. فاؤنڈیشن ایک منصوبہ بند حکمت عملی کے ساتھ عام عوام کو آنکھ عطیہ کے ہوش کر رہا ہے. اس مہم نے ایران کے شہریوں کے علاوہ نوجوان ساتھیوں کو بھی شامل کیا جا رہا ہے. اس نے آنکھ عطیہ کر چکے لوگوں کے خاندان والوں کو نوازا کرنے کے ساتھ، آنکھ عطیہ ترغیبات لئے فن مقابلہ، فلم فیسٹیول وغیرہ بھی کروانے شروع کیے ہیں. حکومت کو چاہئے کہ مختلف اضلاع میں کرنیا کلیکشن سینٹر کھولے. اس سے آئی بینک میں کرنیا کی اپلبدھتا برتری ہوگی.

آنکھ عطیہ کرنے والے کی موت کے بعد رشتہ داروں کو کیا کرنا چاہئے؟

۱۔موت سرٹیفکیٹ یا اس کی فوٹو کاپی آئی بینک کی ٹیم کو دکھانے کے لئے اپنے پاس رکھیں.انہیں اس کو لے جانے کی ضرورت نہیں ہوتی. آدھی رات کو فوٹو کاپی کروانے کی ضرورت نہیں ہے،آئی بینک سرٹیفکیٹ صرف یہ جاننے کے لئے دیکھتا ہے کہ ع) مریض کی صحیح میں موت ہوگئی ہے،موت کی وجہ تا کہ یہ پتہ کیا جاسکے کہ آنکھیں مفید ہے کہ نہیں.

۲۔اپنے نزدیک کے آئی بینک سے رابطہ کریں۔ہندستان میں بہت سے شہروں میں آئی بینک سے رابطہ کرنے کے لئے ۱۹۱۹ کا استعمال کیا جاسکتا ہے.نہیں تو مقامی ٹیلی فون ڈائرکٹری جس ایمرجنسی نمبروں کی لسٹ سے آئی بینک کا نمبر حاصل کیا جاسکتا ہے.آئی بینک کی ٹیم ۳۰ سے ۶۰ منٹ کے اندر اندر گھر آجائے گی،یہ اس بات پر بھی منحصر ہے کہ آپ نے اپنے گھر کا پتہ،آس پاس کے آس پاس کسی پر سدو جگہ کے بارے صحیح سے بتایا ہوتا کہ ٹیم کو گھر تلاش کرنے میں آسانی ہو.اس کے بعد کے عمل میں محض 30 سے 40 منٹ کا وقت لگتا ہے.

۳۔آنکھوں کی پلکوں کو ڈھک دے،جب تک آئی بینک کی ٹیم کا انتظار کررہے ہیں،کرنیا کو سوکھنے سے بچانے کے لیے اوپر والا پنکھا بند کردے.اگر اے سی لگا ہو تو اس کا چالو کردیں.

۴۔بند پلکو کے اوپر روئی گیلی کر کے رکھ دے،(آسانی سے دستیاب ہوجائے تو،نہیں تو پریشان نہیں ہو).

۵۔میت کا سر کے نیچے تکیا رکھ کر سر کو تقریبا ۶ انچ اوپر کو اٹھا دے.

۳۰۰۰۰ کرنیا ہی آنکھ عطیہ سے مل پاتی ہے اس وجہ انتظار کرنے والوں کی لائن بہت لمبی ہوتی جارہی ہے.

آخر میں،کیا اس میں پیسہ بھی خرچ ہونا ہے؟

نہیں،اس میں کسی بھی قسم سے پیسے کا لین دین نہیں ہوتا ہے.زیادہ تر آئی بینک اپنا خرچ آنکھ عطیہ سے فائدہ ہونے والے سے چھوٹی رقم لے کر پورا کر لیتے ہیں.

اگر موت کے بعد آنکھ عطیہ میں کسی بھی قسم کا خرچ نہیں آتا اور اس عمل اتنی آسان ہے اور سارے مذہب اس سے متفق ہے پھر کیوں اتنی کم تعداد میں آنکھ عطیہ ہوتا ہے؟

اچھا سوال ہے.آپ بتاو مجھے،آپ باہر نکلو،آنکھ عطیہ کے تئیں علامت کو بیدار ٹیکس اور بتاو کی یہ کتنا آسان اور بغیر خرچ والا ستائش کام ہے،اور ہوسکتا اگلے سال میں لکھ رہا ہوگا تو ان سوالو کی ضرورت ہی نہیں ہوگی.

AIOS Headquarter Inauguration

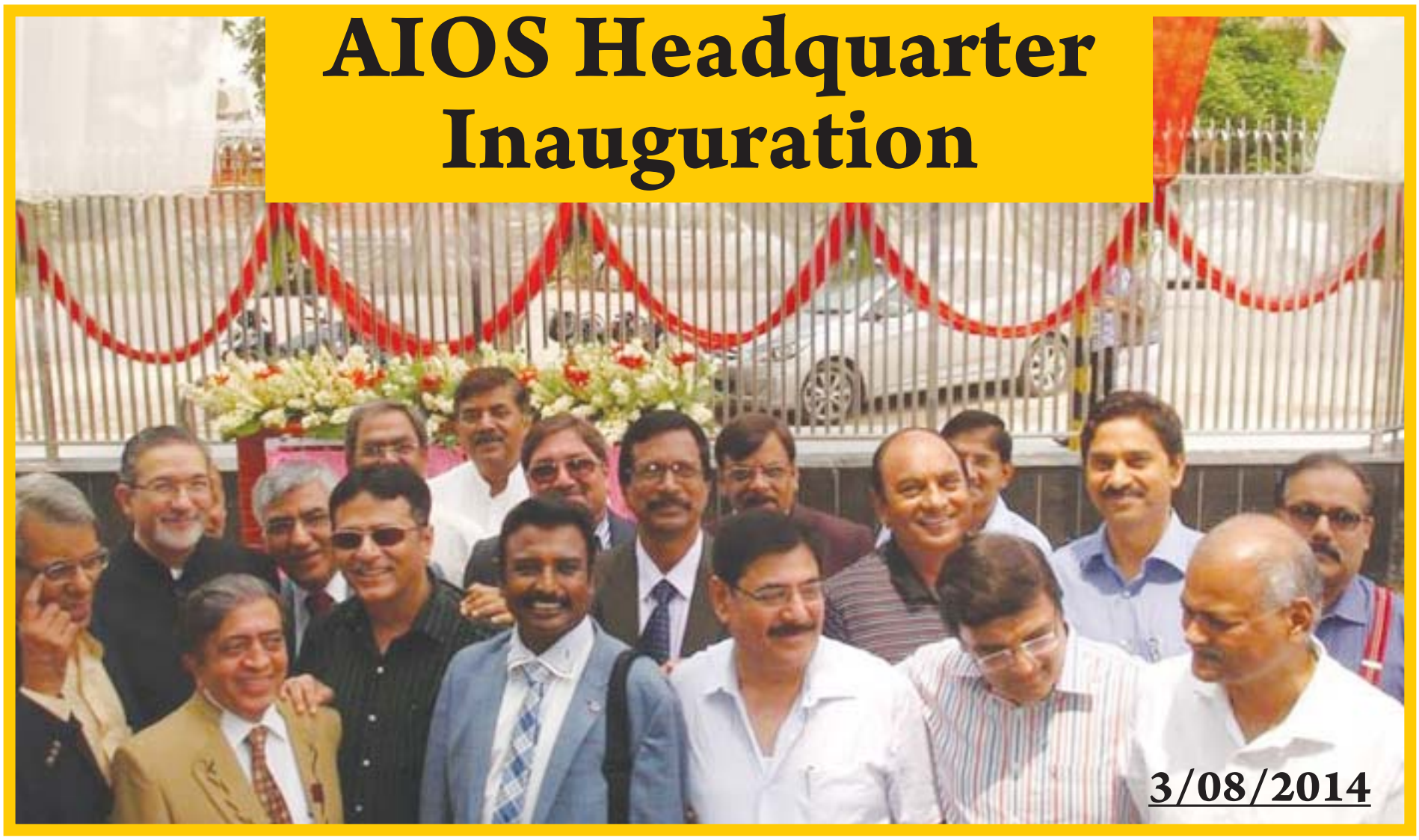

آنکھ عطیہ کیا۔کیا.جانے اور کیا کریں

ڈاکٹر قریش بی. مسکٹی

صدر (۲۰۱۵-۲۰۱۴)، آل انڈیا آنکھ سائنس سوسائٹی

ڈی او ایم ایس میں گولڈ میڈل فاتح، ایم ایس (آنکھ)، روچسٹر اور بوسٹن، یو ایس اے سے کرنیا میں اعلی مہارت، پٹکی اور بوسٹن کے پی دونوں میں وسیع تجربہ رکھنے والے دنیا کے واحد آنکھ کی بیماری میں ماہر ہے

خصوصیت: بھینگا پن، بچوں کی آنکھ طبی سائنس، کرنیا اور آنکھ کی سطح کی خرابی کی شکایت، کے پی سرجری اور تحقیق، اور لے سک

آنکھ عطیہ کیا۔کیا.جانے اور کیا کریں

آنکھ عطیہ کون کرسکتا ہے؟

کوئی بھی شخص آنکھ عطیہ کرسکتا ہے، اس سے فرک نہیں پڑتا کہ وہ کس نسل، مذہب، جنس، برادری یا خون کے گروپ کا ہے.

کیا مذہبی ادارے آنکھ عطیہ سے متفق ہے؟

ہاں، سارے مذہب اس اہم نقطہ نظر کی بحالی کے پروگرام کو فروغ دیتے ہیں.

ٹرانسپلانٹ کے لیے پوری آنکھ کا استعمال ہوتا ہے؟

نہیں، صرف ایرس کے اوپر کی ایک پتلی شفاف پرت، جسے کرنیا کے نام سے جانتے ہیں، کا ہی استعمال ایسے مریض جن کے کرنیا کی شفافیت ختم ہوچکی ہے کے کرنیا کو تبدیل کرنے کے لئے ٹرانسپلانٹ کیا جاتا ہے.

کیا موتیابد یا چشموں کا استعمال کرنے والوں کی کرنیا

آنکھ عطیہ کے لئے مفید نہیں ہوتی؟

نہیں، دونوں حالات ہی آنکھ کے لئے لینس سے متعلق ہے ان کا کرنیا سے کوئی تعلق نہیں ہے. یہاں تک کہ جن لوگوں کا موتیابد، سیاہ موتیابد یہاں تک کہ رے ٹینا کے الگ ہونے کا کامیابی سے آپریشن ہو چکا ہے وہ لوگ بھی موت کے بعد اپنی آنکھیں عطیہ رسائی حاصل ہے.. بہت سے معاملات میں تو جن لوگوں کا کرنیا ٹرانسپلانٹ وہ بھی اپنی موت کے بعد اپنا کرنیا عطیہ کرتے ہیں. ضرورت صرف اس بات کی ہے کہ کرنیا عطیہ کرنے والے شخص کی کرنیا شفاف ہو اور موت کے وقت ٹھیک ہو،

کیا آنکھ عطیہ کرنے والے کا چہرہ کو خراب کردیتا ہے؟

نہیں، آنکھ عطیہ کے عمل میں کسی بھی طرح سے چہرہ خراب نہیں ہوتا اور نہ ہی یہ آخری افعال میں رکاوٹ ہوتی ہے..

کیا انسانی جسم عطیہ ڈونر سے پراپتا کرنیا کو مسترد کرسکتا ہے؟ کرنیا ٹرانسپلانٹ کتنا کامیاب ہوتا ہے؟

انسانی کرنیا میں کسی بھی قسم سے لہو نہیں پہنچتا ہے، اس لئے مسترد ہونے کا خطرہ بہت کم ہوتا ہے. اگر ایسا کبھی ہوتا بھی ہے تو دوا ییو کے ذریعے اس کو ٹھیک کیا جاسکتا ہے. عام طور پر کرنیا ٹرانسپلانٹمیں کامیابی کا فیصد ۸۰ فیصد سے زیادہ ہوتا ہے. گہرے آگے کے تہدار ٹرانسپلانٹ، جہاں کرنیا کے اندر کی لائن جسے اڈوتھیلیم کے نام سے جانتے ہیں کا پرتیا گروپ نہیں ہو رہا ہو تو کامیابی کی شرح ۹۵ فیصد تک ہوجاتی ہے.

کن حالات میں کرنیا آنکھ عطیہ کے لئے نااہل ہوتا ہے؟

ایڈز، ریبیج سپھلس، ٹے ٹنے س، سے پٹسیمیا، اور کچھ وائرل بیماریوں سے گرست شخص کا کرنیا ٹرانسپلانٹکے لئے نااہل، سمجھا جاتا ہے.

اوپر رکتیچاپ، ذیابیطس یا کینسر کے بارے میں کیا؟

ان بیماریوں سے متاثر شخص بھی آنکھ عطیہ کرتے ہے. خون تشکیل کینسر سے متاثر شخص کا کرنیا ٹرانسپلانٹ کے لئے استعمال نہیں کیا جاتا.

کیا ایسا کرنیا جو کہ ٹرانسپلانٹ کے لئے نااہل ہے کسی کام کا ہوتا ہے؟

کرنیا، اگر کسی وجہ نظر واپس لانے کے لئے ٹرانسپلانٹ کے نااہل ہوتا ہے تو اس کو استعمال تحقیق اور تربیت جیسے انمول استعمال میں لایا جاتا ہے.

ہمارے صدقہ کو کس طرح سے استعمال میں لایا جائے گا؟

آنکھ عطیہ کے بعد آنکھوں کا اندازہ کیا جاتا ہے، ان کی ٹھیک طرح سے جانچ کی جاتی ہے فران کو عملدرآمد کرنے کے بعد آنکھ سرجن کو ٹرانسپلانٹ کے لئے دے دیا جاتا ہے.

کیا کرنیا ٹرانسپلانٹ ضمانت دیتا ہے کہ نابینا شخص کی روشنی واپس آجیے گی؟

نہیں، ٹرانسپلانٹ تبھی کامیاب ہوتا جب متاثر شخص کی روشنی کرنیا میں خرابی کی وجہ سے خراب ہوتی ہے اور آنکھ کا باقی کا حصہ مکمل طور پر ٹھیک ہوتا ہے..

موت کے بعد کتنی جلدی آنکھ عطیہ ہوجاتا چاہئے؟

جتنی جلدی ہو سکے، لیکن آنکھیں موت کے ۶ گھنٹے بعد تک لی جاسکتی ہے. حالانکہ جہاں پر موسم گرم ہوتا ہے جو کہ ہمارے ملک کے زیادہ تر حصوں میں ہے، کوشش کی جانی چاہئے کی آنکھ عطیہ ۲ سے ۴ گھنٹے کے اندر اندر ہو جائے..

آنکھ عطیہ کرنے والے کے جسم کو موت کے بعد ہسپتال لے جانا ضروری ہے کیا؟

نہیں، آئی بینک کے لوگ آنکھ عطیہ کرنے والے کے گھر آ کر آنکھ عطیہ کے عمل کو مکمل طور کروایے گے.

آئی بینک کیا ہے؟

آئی بینک آنکھ عطیہ کرنے والے اور آنکھ سرجن/آنکھ عطیہ کا فائدہ حاصل کرنے والے کے درمیان کی کڑی ہے. آئی بینک، کرنیا حاصل کر کے ٹرانسپلانٹ کی ضروری والے ویکت کو دینے کے لئے حکومت کی طرف سے تسلیم شدہ ادارہ ہے..

کیا کوئی کاغذی کارروائی یا وقت خرچ کرنے والی رسمی ہوتی ہے؟

نہیں کچھ زیادہ نہیں. آئی بینک کی ٹیم اپنے ساتھ ایک فارم لے کر آتی ہے جسے وہ خود ہی بھرتے ہیں. ان کو صرف میت کے دو قریبی رشتہ داروں کے رضامندی کے لئے دستخط چاہئے ہوتے ہیں. اس سے فرک نہیں پڑتا کہ میت نے اپنی زندگی میں آنکھ عطیہ کرنے کی عہد لی تھی یا نہیں.

مجھے بتایا گیا ہے کہ کچھ خون بھی لیا جاتا ہے؟

ہاں، ڈبلو ایچ او کے ہدایات کے مطابق ٹیم میت کے جسم سے کچھ خون لیتی ہے تا کہ یہ جانچ ہو سکے کہ میت کو ایچ آئی وی، ہیپاٹائٹس جیسی کوئی بیماری نہیں تھی. سوئی کی مدد سے بڑی خون کی وریدوں سے تھوڑا سا خون لیا جاتا ہے.

آنکھ عطیہ کی کیا واقعی میں ضرورت ہے؟

ہاں، ہندستان میں کئی لاکھ لوگ کرنیا ٹرانسپلانٹ ہونے کا انتظار کر رہے ہیں. کئی آئی بینک میں تو مریض کئی سالوں سے انتظار کر رہے ہیں. ہر سال تقریبا

باکی اگلے سفے پر

کیا آپ آنکھ عطیہ کے لئے تیار ہیں

پچاس لاکھ لوگوں کی زندگی میں روشنی آسکتی ہے آپ کی مدد سے۔

چوکیے نہیں، ملک میں پچاس لاکھ سے زیادہ لوگ ایسے ہیں جو کرنیا خراب ہونے کی وجہ سے اندھیری زندگی گزار رہے ہیں۔ ہوسکتا ہے عربوں کی آبادی والے ہمارے ملک میں پچاس لاکھ کہ کوئی شمار نہیں ہو، لیکن یہ جو پچاس لاکھ لوگ کرنیا خرابی کی وجہ سے نابینا ہیں، صرف انہی کی زندگی متاثر نہیں ہوتی، اس کا اثر اس کے پورے خاندان اور معاشرے پر بھی پڑتا ہے۔ ذہنی اور اقتصادی دونوں طور پر خاندان کے ارکان پر اس کا اثر ہوتا ہے، اور ان سب سے بھی بڑی بات کہ جو شخص نابینا ہوا ہے اس کا معاشرے میں شراکت تقریباً سفر ہوجاتا ہے۔ اگرچہ آج کے دور میں تکنیک کی مدد سے بہت سارے نابینا عام لوگوں جیسے زندگی گزار رہے ہیں، اور معاشرے میں اپنا تعاون دے رہے ہیں، لیکن ایسے علامت کی تعادات بہت کم ہے۔ ہمارے ملک میں آج بھی نابینوں کو رحمت کا اہل سمجھا جاتا ہے اور معاشرے میں ان کی موجودگی نہیں کے برابر ہوتی ہے۔ زیادہ تر گھروں میں نابینا کو گھر سے باہر نہیں نکلے دیا جاتا، اور اگر وہ لڑکی ہے تو تقریباً ناممکن سا ہوتا ہے اس کے لئے گھر سے باہر نکلنا، تعلیم حاصل کرنا، نوکری کرنا۔

ایسی حالات میں جبکہ ملک میں سرکاری منصوبے اور سہولیات عام علامت تک آسانی سے نہیں پہنچ پاتی ہے، آنکھ ماہرین کی کمی ہے تو یہ ضروری ہوجاتا ہے کہ ہمارا سماج اتنا بیدار ہوجائے کہ نہ صرف وہ اپنی آنکھوں کی حفاظت کرسکیں بلکہ نابینوں کو بھی آگے بڑھنے میں مدد کریں۔

دنیا بہت خوبصورت ہے۔ قدرت کی خوبصورتی کو ہماری زندگی میں ہمیشہ خوشی کے رنگ بکھیرتی ہے۔ ہماری دنیا میں ہر پانچ میں ایک شخص نابینا ہوجاتا ہے، جبکہ ۸۹ فیصد بچوں میں نابینا پن ۵ برس کی عمر سے پہلے ہو جاتا ہے۔ ۹۰ فیصد نابینا بچے اسکول نہیں جا پاتے ہیں۔ آنکھوں کی اہمیت سمجھ کر ہی ہم تمام اس کی سیکورٹی کرتے ہیں۔ کیا آپ نے کبھی اس بارے میں سوچا ہے کہ اگر آپ کی آنکھیں خراب ہوجائے تو آپ کیسا محسوس کریں گے؟ یہ جاننے کے لئے آپ کو مزید کچھ نہیں کرنا ہے صرف صرف دو منٹ کے لئے اپنی آنکھوں میں پٹی باندھے۔ ہر طرف اندھیرا ہوگا، تھوڑی دیر تک تو کچھ سمجھ میں نہیں آیگا کہ کیا ہو رہا ہے۔ ملک میں اچھی خاصی تعداد میں ایسے لوگ ہیں جن کی زندگی میں ایسا اندھیرا ہے۔ یہ نابینا ہیں۔ ان میں سے تقریباً پچاس لاکھ لوگوں کو اگر آنکھ عطیہ سے کرنیا مل جائے، تو ان کی زندگی روشن ہو سکتی ہے۔ ضرورت اس کے بارے میں زیادہ سے زیادہ معلومات حاصل کرنا ہے۔ ہمارے آپ کے تھوڑے سے کوشش اور بیداری سے بہت سارے ایسے شخص جو کرنیا کی خرابی کی وجہ سے نابینا ہیں، پھر سے دیکھنے کے قابل ہوسکتے ہیں۔

آنکھ عطیہ کی شدید ضرورت کو سمجھتے ہوئے ہر سال ۲۵ اگست سے ۸ ستمبر تک آنکھ عطیہ پکھواڑا منایا جاتا ہے۔ آپ بھی آنکھ عطیہ کی قسم لے کر لوگوں میں بیداری پھیلا سکتے ہیں۔ اس ایک قدم سے کسی کی زندگی آباد ہو سکتی ہے۔

ملک کے تمام ریاستوں میں آئی بینک موجود ہیں۔ لوگوں میں یہ بھی غلط تاثر ہے کہ آنکھ عطیہ کے دوران مردہ شخص کی پوری آنکھ نکال لی جاتی ہے۔ حقیقت ہے کہ ڈاکٹر صرف کرنیا ہی نکالتے ہیں۔ موت کے ۶ گھنٹے کے اندر اندر آنکھوں سے کرنیا لی جانی چاہئے۔ اس لئے آنکھ بینک کو اطلاع دینے میں دیر مت کیجئے۔ ڈاکٹر کے آنے تک آنکھ پر ہلکی بھیگی روئی رکھیں۔ اس سے کرنیا خراب نہیں ہوتی ہے۔ انفارمیشن پاتے ہی آنکھ بینک کے ڈاکٹر یا تربیت یافتہ تکنیشین عطیہ کرنے والے کے گھر آتا ہے اور کرنیا و خون کا سیمپل لیتا ہے۔ اس سے چہرے پر کوئی اخترتی نہیں آتی۔ اس کے لیے کوئی فیس نہیں لگتا ہے۔ آنکھ بینک پہنچنے کے بعد آنکھ کے کارنیا چیک ہوتی ہے۔ اس کے بعد جلد سے جلد دوسرے کی آنکھ میں کارنیا سرجن کے پاس بھیج دیا جاتا ہے۔ کامیابی سے کرنیا لگا دینے کے بعد نابینا شخص بھی دنیا کو دیکھ سکتا ہے۔ ایک شخص کی دو کرنیا سے دو نابینوں کی زندگی میں روشنی لاتا ہے۔ آنکھ عطیہ میں آنکھ کی صرف کارنیا یا اس کے پاس کی سفید حصہ لگایا جاتا ہے۔

اندھیری زندگی میں روشنی لانے میں آپ بھی مدد کرسکتے ہیں۔ موت ہونے کی حالت میں اپنے عزیز شخص کی آنکھ عطیہ کیجئے۔ کوئی بھی شخص، حکمت یا مرد، کسی مذہب، ذات کا ہو، آنکھ عطیہ کرسکتا ہے۔ آنکھ عطیہ کی عہد کے بارے میں پورے خاندان کو ضرور بتا دینا چاہیے۔ تاکہ موت کے بعد خاندان کے رکن آئی بینک کو رابطہ کرسکیں۔

آنکھ عطیہ پکھواڑا ۲۵ اگست ۲۰۱۴ سے ۸ ستمبر ۲۰۱۴

آنے والی 25 اگست سے آنکھ عطیہ پکھواڑا شروع ہوگا جو ۸ ستمبر تک چلے گا، آپ بھی اس میں شامل ہوں، لوگوں کو آنکھ آطیہ کے لوگوں کو بیدار کریں، اپنے گھر، آفس، کالونی، سوسائٹی میں چھوٹے چھوٹے پروگرام معذرت، آس پاس پوسٹر کا پرنٹ آؤٹ لے کر اس کو چپکائے، فلمیں دکھائیں، تاکہ زیادہ سے زیادہ لوگ آنکھ عطیہ کے لوگوں کو بیدار کریں اور آنکھ عطیہ کا انتظار کر رہے ۵۰ لاکھ لوگوں کی زندگی میں بھی اجالا ہو۔ آپ فلموں کے، پوسٹر، اڈیو جنگلس، آنکھ عطیہ کی معلومات وغیرہ کو ہماری ویب سائٹ کے سے ڈاؤن لوڈ کرسکتے ہیں، اور مزید معلومات کے لئے ہمیں ای میل بھی کر سکتے ہیں۔

انتظار کس بات ہے، منصوبہ تیار کی جئے انتر دشٹی آپ کے ساتھ ہے، اپنی قابلیت کے مطابق پروگرام کریں، ہوسکے تو اس کی ایک چھوٹی رپورٹ لکھیں، تصاویر کھینچے، اپنے تجربے ہمسے بانٹے، آئی کیئر انفو اپنے ستمبر کے شمارے میں اس کو جگہ دیگا۔

drishti

چلو آنکھ عطیہ کریں گے اور کروایے گے.. زندگی کے بعد بھی دنیا دیکھیں گے..

ترجمہ۔ اظہر عمری

– a monthly news paper

to inform, educate and advocate issues about eye.

Why I Care INFO

- Approximately 285 million people worldwide live with low vision and blindness
- Of these, 39 million people are blind and 246 million have moderate or severe visual impairment
- 90% of blind people live in low-income countries
- Yet 80% of visual impairment is avoidable - i.e. readily treatable and/or preventable
- Restorations of sight, and blindness prevention strategies are among the most cost-effective interventions in health care
- The number of people blind from infectious causes has greatly reduced in the past 20 years
- An estimated 19 million children are visually impaired
- About 65 % of all people who are visually impaired are aged 50 and older, while this age group comprises only 20% of the world's population
- Increasing elderly populations in many countries mean that more people will be at risk of age-related visual impairment.

We at Antardrishti believe that the awareness level of the society about eye care, eye donation and blindness must be raised. After a thorough analysis of our experiences of last 7 years, we felt the need of a platform to

- Bring awareness about eye care and health
- Create communities for people with vision deformity and visually impaired,
- Inform and bring awareness to parents and peer group of affected people
- Opinion building on issues related to eye health
- Generate content focused on empowerment of visually impaired

100% profit will go to Antardrishti

Antardrishti, a social development organisation is committed to the cause of blind people in our society. Towards this we had made a humble beginning in 2006. It is registered as a Public Charitable Trust under Indian Trust Act, 1882.

Antardrishti
113, Tagore Nagar, Dayal Bagh,
Agra - 282005
Uttar Pradesh, INDIA
subscriptions@icareinfo.in

Subscription Plan

	No of Copy	1 Year	2 Year	5 Year	Life time
Individual	1	240	480	1200	5000
Organisation (Basic)	5	1200	2400	6000	20000
Organisation (Silver)	10				30000
Organisation (Gold)	15				50000

Benefits of lifetime subscription

S. No	Particular	Individual	Corporate/organisation		
		Basic (5,000)	Basic (20,000)	Silver (30,000)	Gold* (50,000)
1	iCareinfo (12 issue/year)	1 copy	5 Copy	10 Copy	15 Copy
2	Discount on Products	5%	5%	10%	15%
3	Discount on advertisement	-	10%	15%	25%
4	Discount on Sponsorship of events	-	10%	15%	30%
5	Opportunities to post announcements	-	Yes	Yes	Yes

Terms and Conditions:

- *One full page color **advertisement free** with corporate / organisation life time gold subscription.
- This special **benefits of lifetime subscription** offer is valid for a limited period.
- Rates and offer valid only in India.
- Please allow 4-6 weeks for delivery of your first copy of the News Paper by courier/post.
- Please write your name and address on the reverse side of the cheque or DD. All outstation cheques should be payable at par.
- I CARE INFO will not be responsible for postal delays, transit losses or mutilation of subscription form.
- I CARE INFO reserves the right to terminate or extend this offer or any part thereof, at any time to accept or reject any or all forms received at the absolute discretion of the publishing company without assigning any reason. Information regarding cancellation/extension/discontinuance will however be published subsequently in the magazine.
- Please include pin code for prompt delivery of your copy.
- Request for cancellation of subscription will not be entertained.
- All disputes shall be subjected to Agra jurisdiction only.

Please fill the form in CAPITAL LETTERS and mail it with your cheque/DD favouring I CARE INFO to Antardrishti, 113 - Tagore Nagar, Dayal Bagh, Agra - 282005, Uttar Pradesh, INDIA

I am enclosing Cheque/DD No.....Drawn on
(Specify Bank).....of
Rs.....Dated.....Favouring I CARE INFO.
Name:Mr/Ms.....
Address.....
.....City.....State.....
Pin.....Tel.No.....Mobile.....
Date of Birth.....E-mail.....

I agree to the terms & conditions.

Name.....Signature.....

subscribe & Support Antardrishti

www.icareinfo.in | www.antardrishti.org | www. drishti.org.in

iCareinfo
www.icareinfo.in
to inform, educate and advocate issues about eye

antar.drishti

Drishti 2014
Creative Contest

zero entry fee

to promote

eye donation

short film
Duration: Maximum 10 Minute
Format: Digital (DVD)

audio jingles
Duration: Maximum 2 Minute | Format: Digital (Audio CD)

poster
Minimum Size 11" x 17" | Format: Paper

design
Cup / T-shirt / Mug / Cap etc.

drishti 2014

entries are invited till **September 15' 2014**

More information and entry form at www.drishti.org.in

antardrishti.org | drishti.org.in | icareinfo.in | drishti@antardrishti.org